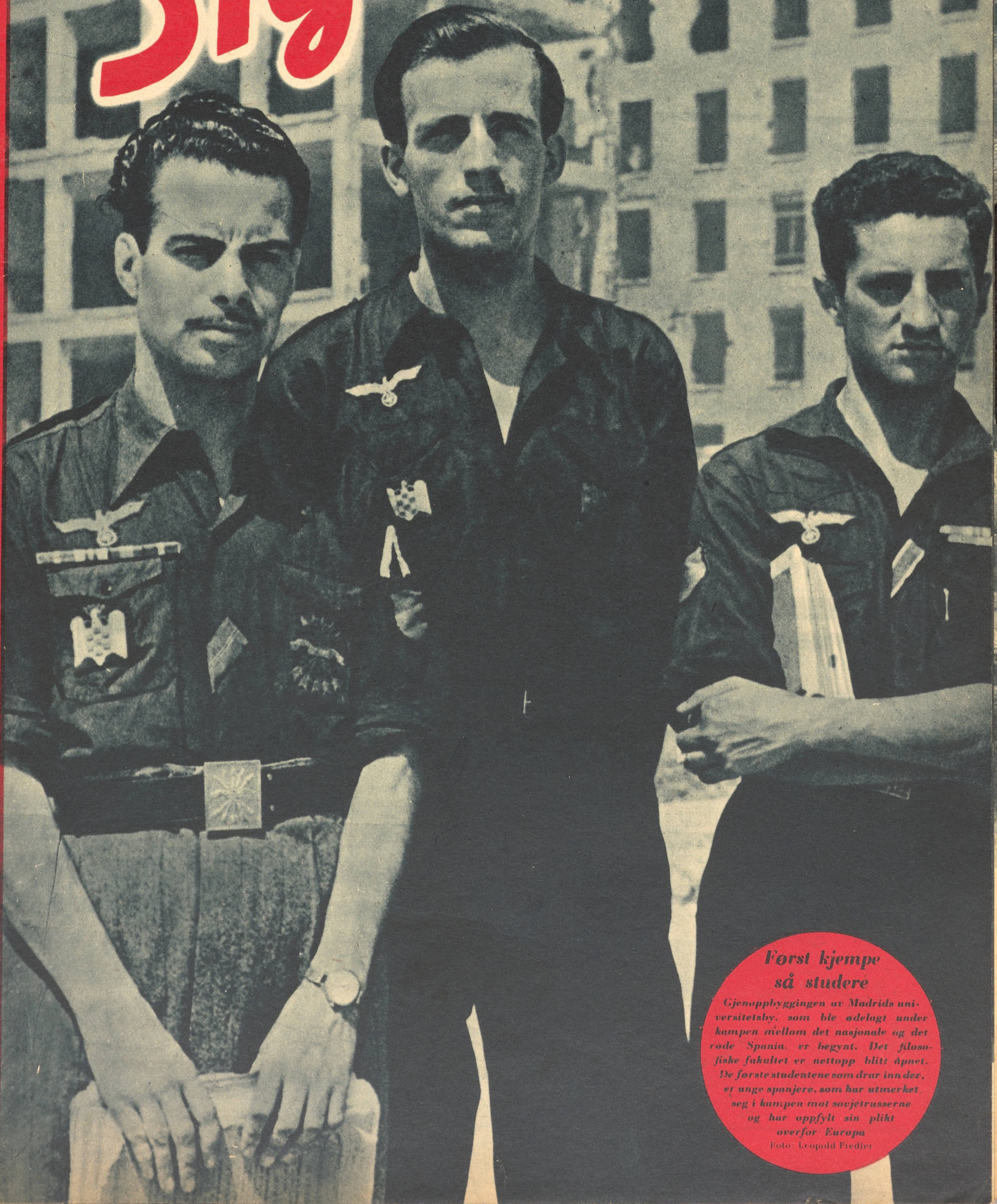

Belgia 3 fr. / Behmen-Mähren 4 kr. / Bulgaria 8 lewa / Danmark 50 øre / Finland 4.50 mk. / Frankrike 5 fr. / Hellas 180 drs. / Italia 3 lire / Kroatia 10 kuna / Nederland 25 cents / Norge 50 øre / Portugal 2 esc. / Romania 25 lei / Serbia 10 dinar / Sveitje 55 øre / Sveits 50 rappen / Slovakkia 3 ka. / Spania 1.50 pis. / Tyskia 20 kurus / Ungarn 40 fillér / Sørstermark, Ostland 40 Pig.

Signal

Først kjempe så studere

Gjenoppbyggingen av Madrids universitetsby, som ble ødelagt under kampen mellom det nasjonale og det røde Spania, er begynt. Det filosofiske fakultet er nettopp blitt åpnet. De første studentene som drar inn der, er unge spanjere, som har utmerket seg i kampen mot sovjetrusserne og har oppfylt sin plikt overfor Europa.
Foto: Leopold Fiedler

1. OKTOBERNUMMER
NUMMER 19/1943

SIGNAL

BRINGER:

Krigen som verdenskamp

	Side
„Herrefolket“, av Giselher Wirsing	2
Den tyske soldats profil. I fiendens dom	4
„Høst“. En europeisk artikkel	11
„Americana“	28
39 dager. De fem faser i Siciliafelttoget	37

Det nye verdensbilde — Europas framtid

Luftstrategi eller folkeødeleggelse	6
---	---

Hvordan vi lever

Attisk sommer. En Balkan-vandring av Walter Kiaulehn	18
Utlendinger arbeider i Tyskland. I det gamle yrke	25
I samklang med nutiden. Fra musikklivet	30
En tysk folkefest. 1943 som 1336	33

COPYRIGHT 1943 BY DEUTSCHER VERLAG BERLIN

FOR FEDRELANDET

BATHENIKO M.

To sovjetrussiske soldater ga tegn til en framskutt tysk vaktpost at de vilde slå seg igjennom til tyskerne. Den ene var Batheniko M., den andre hans kamerat A. Sult og hat hadde drevet også dem — som så mange

av deres kamerater — inn på denne vegen. Batheniko M. fortalte: „Maten hos sovjetrussene blir stadig dårligere. Foruten litt brød får vi bare tynne vannsupper, som ikke inneholder noe annet enn et par små stykker poteter og brennelse.“ Men det var ikke det eneste som hadde gjort at Batheniko fattet beslutningen om å gå over til tyskerne. Verre og enno uutholdeligere var den behandling blitt, hvormed soldatene hensynsløst ble drevet mot tyskerne.

Det er alltid det samme vi hører av overløperne. Angst og raseri er deres vegvisere. Av disse to følelser formes deres fanatiske ønske om ikke bare å bringe seg i sikkerhet hos tyskerne, men å finne mulighet der for å kjempe aktivt mot det bolsjevikiske system, som de hater. Også Batheniko M. og hans kamerat uttalte straks ønsket: „Sett oss inn i kampen mot dem, som vanærer oss, gjør oss til kveg og driver oss inn i den sikre død.“

Batheniko M. står no med likesinnede kamerater i et kompani av landsegne forband, som fullstendig tilintetgjør sovjetrussiske bander. Batheniko M. og hans likesinnede fører denne kampen lidenskapelig, da de jo vet at de befri sine landsmenn fra de sovjetrussiske banders terror.

Historien om en jakt „Signal“ tar stilling til Sicilia

Dagsbefalingen som general Montgomery innledet innskipningen av sine engelske og amerikanske tropper til Sicilia med, sluttet slik: „Med de beste ønske for en god jakt!“ Disse friske ordene forplantet seg gjennom eteren og lød ut over hele verden. Fra tusener skrivemaskiner hoppet generalens sportslike hilsen over på tastene til nye tusener av settemaskiner, og den neste morgen gledet den millioner av amerikanske hjerter. „Har du lest det, Mary, Montgomery er gått på jakt med guttene våre. En fabelaktig kar, den som bare kunde få være med. Slike som vi plages med kontorene og har intet av krigen...!“

I mellomtiden var de første jegere gått i land på Sicilia, og før de lukket sine øyne for alltid denne morgenen, konstaterte de fulle av forbauselse at der var merkelige harer på Sicilia. Disse harene bar ståljelmer og maskinpistoler og skjøt på sine jegere. Således var der, for bare å nevne et eksempel, personalet på en flyplass som satte seg til motverge mot jegerne og rev dem fullstendig opp i en forbitret kamp som varte to dager og en natt.

Hvorledes kan en kvartermester eller en montør våge å trosse en amerikansk soldat som har gjennomgått en omhyggelig eksersis, som er en øvet fallskjermsspringer og fortrolig med alle finesser ved jakten? Riktignok er kvartermestrene, skriverne og montørene fra de tyske flyplasser også et vilt som der kan gjøres jakt på fordi de er i uniform, men de er dog etter jegerens begreper høyst små kaniner. At disse bløte små dyr ikke renner sin veg, men sender sine jegere til de evige jaktmarker, er upassende og må ikke forekomme. Derfor fortidde man denne dårlige begynnelse i beretningene til de anglo-amerikanske frokostbord.

En jakt er en kort, men intens fornyelse, og jegerens stolthet er tallet på de dyr som nedlegges. I dette hefte på side 37 illustrerer „Signal“ på fem kartor og med autentiske forklaringer forløpet av jakten og jaktutbyttet. Det synes som om harene har revet buksene av jegerne. Montgomerys jakt varte over fem uker, og der var samlet fire ganger så mange jegere som harer. På slutten lå der flere døde jegere på marken enn der opprinnelig var harer.

Midt under jakten lot generalen hente nye jegere. Det opprinnelige, begrenste antall av deltakere i jakten var ikke tilstrekkelig på grunn av det store bortfall av jegere. Man hadde regnet med en hare på fire herrer. Så mange jegere regner man ellers ikke engang på en elefant eller neshorn, men generalen vilde, som det synes, unne flest mulig jegere gleden ved en „god jakt“. På Sicilias lavajord er det riktignok ikke mange harer, men bare en bedrager byr sine gjester på mer enn han har. Montgomery hadde no engang satt seg fast på Sicilia. Andre steder hadde han kanskje funnet flere harer,

men kanskje vilde ikke landskapet ha vært så romantisk.

Jegerlatin er det språk søndagsjegerne forteller sine jaktoplevelser i. Sir John Falstaff snakket et utmerket jegerlatin. Han slo ned døde helter enno engang og sa så at han hadde møtt dem levende. En glad jegerhilsen: „Trapanis og Palermos betvingere“. Da de „erobret“ Nordvest-Sicilia, var der bare en heltekirkegård tilbake.

Kanskje har Montgomery etter den sicilianske jakt ikke noen ærgjerrighet lenger etter å bli betegnet som jeger. Man kan også feire ham som soldat. Han er en av opphavsmennene til „amfibiestrategien“. En forløper for Montgomery var Cortez, som hadde brent sine skip bak seg. Det engelske flegma skiller Montgomery fra denne varmblodige mann. Han lar sine skip brenne av fienden. Der er enno en mengde øyer i Middelhavet som er passende objekter for amfibiestrategien. Jo mer man forøvrig tenker over denne form for krigføring, desto sikrere synes det som om don Quichotte var den egentlige oppfinner av den. Han oppfant riktignok vindmøllekampen av mangel på virkelige motstandere. Montgomery og hans likesinnede vil komme til å lære forskjellig om virkelige motstandere på fastlandet.

La oss forlate generalen og vende tilbake til folkene ved de amerikanske frokostbord og deres morgenaviser. De blir føret av skrivebordstrateger som fører krigen etter kokebokoppskrifter: Man tar ...

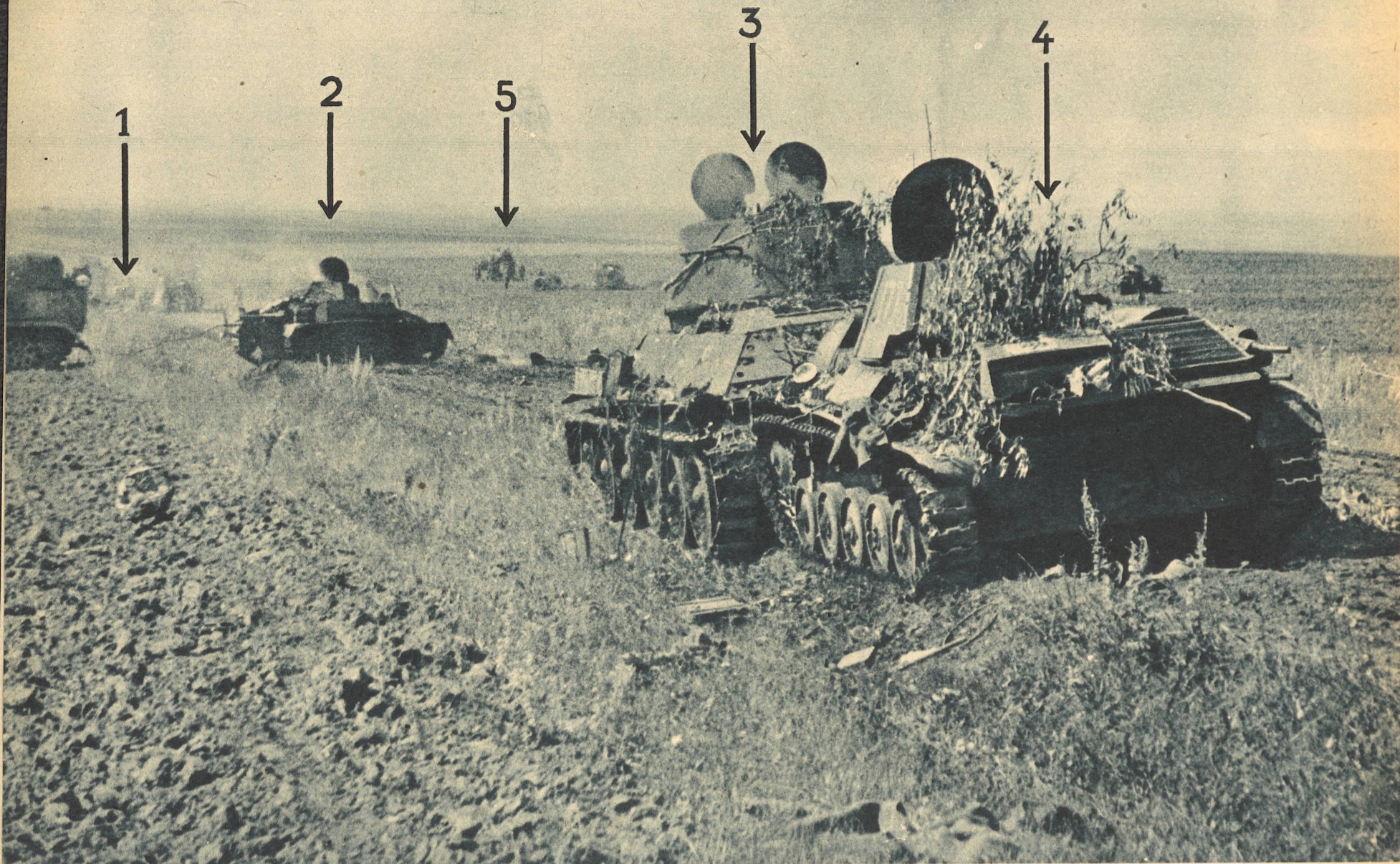
Det dreier seg om en invasjon i Europa. Et øyeblikk. Invasjon? Krigskokebok, side 43, her har vi det: „Man tar en armé skip og landingsbåter, hangarskip og tanks, rører godt om og krydrer med godt humør. Får et fort oppkok, tas så straks av varmen...“ Altså værsgod, generalen vil foreta en invasjon. Vi gir ham ganske enkelt det dobbelte av ingredienser, helst det tredobbelte, da må det jo lykkes. Og det lykkes også, men det riktige er det ikke. Og så sitter de omkring den seige grøten, og den smaker dem ikke. At den kanskje har kokt for lenge og at man foruten oppskrifter og tilsetninger også trenger de riktige kokkene, det aner de riktignok, men de sier det ikke til de folkene de serverer den bedervede maten for. De får strødd meget sukker på og tygger som om det er riktige kaker, fordi de enno ikke har glemt de ekte. De smiler med munnen full av mat fordi det er vanskelig å få ned det seige stoffet, og til slutt legger de fra seg skjeen og sier: „Prektig kar den Montgomery. Jeg gleder meg allerede til beretningene fra guttene som var med på jakten...“

Det amerikanske folk, mødrene og kvinnene, vil aldri få vite noe om hvorledes det virkelig var på Sicilia. For de døde fra dette Roosevelts foretakende, kan ikke tale. Hverken i artikler eller brev eller i kringkastingen ...

Om Sicilia-felttogets 39 dager forteller
Signal på side 36

Siciliageneralen På den siste prammen som forlot Sicilia, sto der en enarmet mann midt blant menn, som nettopp hadde kastet håndgranater: den kommanderende general for de tyske tropper på Sicilia, pansergeneral Hans Hube. Han er nå 53 år gammel og mistet som frontoffiser en arm under forrige verdenskrig. Allikevel fortsatte han som soldat, overensstemmende med familietradisjonen. Han kom med i den nå pågående krig som oberst. Som generalmajor og kommandant for en panserdivisjon i øst ble han tildelt ridderkorset, og fem måneder seinere i vinterlaget eikelauvet. Foran Stalingrad ble han som fører for et panserkorps dekorert med sverdene til eikelauvet. Med sine menn har han i den 39 dagers kamp på Sicilia revet sine motstandere, englenderne og amerikanerne, brått ut av drømmen om et tysk „Dunkerque“

Den ene etter den andre... En eneste tysk luftvernkanon skjøt umiddelbart etter hverandre sønder 5 sovjetrussiske panservogner av typen T 34, den første ble tilintetgjort på 30 meters avstand med en granat. Også ved nummer to var det 10 minutter seinere nok med ett eneste skudd. Nummer tre ... (herom forteller kanonføreren, bildet nedenunder)

FIENDENS DOM

Det er noe merkelig ved det bildet av den tyske soldat, som hans fiender ser det. Agitatorene, som sitter langt vekk fra slagmarken, framstiller naturligvis den tyske soldaten helt annerledes enn de som må kjempe med ham mann mot mann. „Signal“ bringer her begge framstillingene. De taler for seg selv

I sin bok „One World“ beretter Wendell Willkie om et frontbesøk i sovjetgeneralen Dimitri D. Lelyushenkos kvarter. Den 38-årige øverstkommanderende for 16 sovjetrussiske divisjoner uttalte da: „La Dem ikke vilde, mr. Willkie! Den tyske utrustning er fortrinlig og de tyske offiserer er pålitelige yrkessoldater. Den tyske hærs

organisasjon er uovertruffet. Den tyske hær er enno den best kjempende militærorganisasjon i verden!“

★

General Montgomery erklærte overfor Willkie: „Disse ‚boches‘“ — Montgomery kalte tyskerne alltid „boches“ — „er gode soldater.“

←

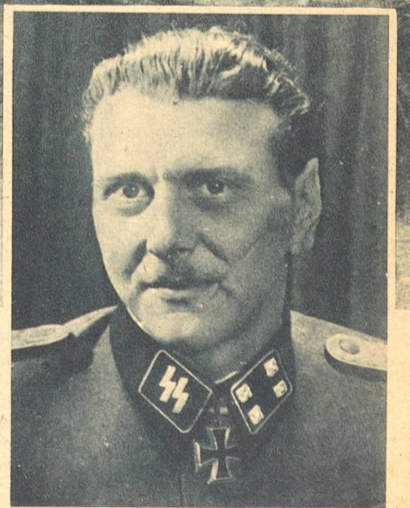
En tysk underoffiser, kanonføreren, forteller: „... Nummer tre fór direkte foran kanonen vår og panservogn nummer fire kjørte seg fast i nummer tre, besetningen forlot vognen, ikke ett skudd trengtes. Nummer fem, befalsvognen til den sovjetrussiske panserkommandør, var en panservogn fra USA. Den avsluttet morgenens resultat. Ja, slik gjør vi det ...“ Det er én av de tyske soldater, som de andre ser både slik — og slik

Signal

En særberetning:

„Mani in alto!” ropte Otto Skorzeny, som gjennomførte foretaket til il Duces befrielse, til vekten foran huset på klippen. Forskrekket og forvirret etterkom karabinierene denne oppfordringen.

MUSSOLINIS BEFRIELSE

Dagen etter de syv uker

I syv uker var Mussolini forræderens fange. Den 25. juli ble han arrestert. Den 12. september ble han befridd. „Signal“ beretter om denne dramatiske dag etter de syv uker

Denne massive, runde bygning med den tiltalende portalen, med de store, lyse vinduene var ikke tenkt som fengsel. Det var ikke for å skape et ubestigelig klippekjul at her for 10 år siden arbeidet menn, som satte opp de fem mektige jernpilarer i den smale dalen, og bygde taubanen, som slepte steinlast på steinlast tusen meter høyt over avgrunner, kløfter og skoger opp til plattformen, hvor bygningen no står.

Tidligere var bare gjæterne heime her, hvor ørnene kretset høyt oppe i skyene. År og dag klapret her oppe på steingrunnen og grushellingene tindestigernes jernbeslåtte sko, her lo lystige mennesker i vintersnøen, når de dro opp med taubanen med skiene og gikk gjennom tunnelen til fjellhuset.

Dette er det også slutt på. Huset, som ligger 2000 meter over havet, vinduene med utsikt over de stulle skråningers verden, over Gran Sassos jøkelskråninger, fjelltinner og setrer, er blitt til fengsel.

Hundrer av voktere. En eneste fange. Rommene i tredje etasje huser ham, og av og til ser vaktpostene i vinduene deroppe hans massive hode dukke opp — det hodet, hvis klassiske runding en i to decennier kunde finne i hver eneste offentlig bygning, i hvert skoleværelse, i hvert kontor og i hver heim i Italia.

I to uker har han holdt til der på dette fjellmassivet, som i øst, sør og vest begrenses av kjempefjellene med skråninger og klipper. Deroppe fra toppene kan blikket gå mot øst og vest helt til Det tyrreniske hav og over til Adria — de to hav som begrenser Italia, landet som fangen har hevet opp til en stolt verdensmakt.

Nede i landet sønderriver no i Italias byer menneskene hverandre i partikamper og blodige demonstrasjoner. Dernede går kapitulasjonen overfor en ubarmhjertig fiende som en skrekk over Italias byer og landsbyer. Nede i landet blir de arméene avvæpnet, som fangen kalte til å grunnlegge et nytt imperium — avvæpnet av motstanderen eller av de tidligere forbundsfeller. Dernede går skrekken fra de fiendtlige invasjonforsøk over kystene, dernede taler de om monarkens og marsjalens flukt, marsjalen, som engang mente å kunne „blåse vekk hele det fascistiske spøkelse“ med en bataljon.

Fangen deroppe vet ikke noe om alt dette.

Siden den søndagsmorgen har han vært avskåret fra verden, siden den

søndagsmorgen foran Villa Savoia. En sanitetsbil voldsom arrestasjon, overføring fra fengsel til fengsel, fra fastlandet til øyer, fra øyer opp på høgfjellet. „På kongens befaling!“ Kongen — for 15 år siden tildelte kongen ham Annunziataordenen, som gjorde ham til „kongens fetter“. Kongen tildelte ham den høyeste av alle dekorasjoner som han rådde over: Huset Savoias storkors. Det fantes ikke flere ordener, som denne konge kunde gi ham, denne konge som han hadde gjort til keiser av Etiopia og hersker over Albania. „På kongens ordre.“

Hva tenker fangen der oppe i de mange stille timer, med de to voktere, som en sågar har stilt inn i værelset hans?

Tenker han på historiens store menn og deres skjebner? Han har studert disse skjebnene til de store menn som er gått fram av romersk jord og av italiensk blod. Han har selv skrevet Cæsars drama, han som falt for de sammensvornes dolk. Han har fortalt den store Napoleons skjebne, han som ble født på konsikansk jord av italiensk blod — skjebnen til den titanen, som enno en gang kom tilbake fra forvisningen til Elba for å forme verden på ny, og som så allikevel endte så elendig i eksil. Han har skildret Cavour, av hvis verk de svake etterfølgere laget en advokatstat og en tumleplass for små partimenn, inntil han — fangen av i dag — Italias duce — fondatore del Impero — grep makten.

Tenker han i de stille timer på meningen med disse bortførelser fra fengsel til fengsel? På fiendens trusler om å dømme ham som en gemén forbryter, fordi han vilde føre og førte sitt land til storhet? Tenker han over om hin monark og hin marsjal vil komme til å drive troløsheten så langt som til å utlevere ham til fienden?

Ingen kjenner fangens tanker. De som er om ham, kan bare tenke som gjennomsnittet tenker, de kan ikke trenge inn i de sfærer, hvor deres fanges tanker beveger seg. Men den som ser dette ansiktet, vet at også i sekstiåringen arbeider den kraft og luer den samme uhemmede ild, som den unge Mussolini — oppflammet av sin egen indre kraft — skildret slik: „Ja, jeg er besatt av denne rasende ærgjerrighet. Med full bevissthet å grave inn et merke i tiden, som løven med sine poter — så ...“ Den som ser dette an-

siktet, vet at fangen heller ikke no er blitt utro mot det motto som han har satt over hele sin tilværelse: „Å leve farlig!“

Tenker fangen på det, som han vilde utføre, hvis han var fri og igjen utstyrt med den makt som var i hans hender i hele tyve år? Tenker han at dette er avslutningen, eller ser han begynnelse til en ny virksomhet? Resignerer han eller legger han planer?

Tenker han no i nøden på de ord, som han engang talte til de titusener, hundrevis av kilometer lenger mot nord, i Berlin, til den mengde som i strømmende regn sto der og hilste hver av hans setninger med stormende bifall — tenker han på sine ord fra dengang: „Tale klart og åpent, og hvis en har en venn — marsjere med ham helt til slutten!“ Ja, dette vennskap har holdt og det vil komme til å holde også mot skjebnen. Dette vennskapet består — men kan det virke her på klippen, 2000 meter over havet, på den klippen, som bare de bratte dalsider og taubanen forbinder med jorden dernede? Et par hundre karabinierer som vakt, en oberstløytnant som øverste fengselsvokter — nesten for meget oppbud for denne klippen, som naturen synes å ha bestemt til et utilgjengelig eksil.

Larm derute. Motorstøy. Ja, i flere dager har en hørt denne motorstøyen over Gran Sasso. Fly? Venn eller fiende? Hvem er i dag fiende og hvem er venn? Motorstøy. Det hylende sus av et fly som går ned i stupflukt.

Da hender det:

Uniformerte menn med vide bukser, med vide dresser iler över terrenget med maskinpistolene i hendene.

Hva er det for uniformer? Fallskjermjegere? Naturligvis fallskjermjegere! Men hvilken nasjon? Englendirere? Amerikanere?

Karabinierene løper til sine poster, offiserene roper opphisset i munnen på hverandre. Skulde det være amerikanere, som vil besette Gran Sasso? Kapitulasjonen forbyr motforsvar! Hva skal de gjøre? Det er sikker! amerikanere! De vinker over til mennene som med hevede våpen løper fram mot vaktpostene.

Da roper én på italiensk: „Hendene i været!“ Og fremdeles denne rådløshet. Tyskere? Virkelig tyskere? Hvem kunde tenke seg det! Tyskerne skulde da ha annet å tenke på, mente man. Ingen tid mer for overveielser! No er det for seint å sette seg til motverge.

„Hendene i været!“ gjalder det imot karabinierene.

Der trenger alt en gruppe ned i kjellerinngangen, der lander andre, nye grupper, tunge maskingevær settes opp. Og overalt de forvirrede, bestyrte vaktposter, med armene i været eller stivnet i bevegelsen, ubesluttsomme ved våpnene.

Mennene som er trengt ned i hotellets kjellerinngang på baksiden, bekymrer seg ikke om karabinierene og heller

ikke om de andre, nye grupper av kamerater. Hver enkelt har sin spesielle oppgave ved dette foretagende. Mennene derute får gjøre sitt arbeid, mennene her skal først og fremst finne il Duce. Framover gjennom kjellerinngangen! Vegene til radiatorrommet! Senderapparatene må ødelegges! Videre! Hvor er vegene inn i hotellet? Hvor finner en vegene til fangen? Ingen gjennomgang fra denne sidefløyen? Tilbake! Ut i det fri! Det haster, alt avhenger av hvor fort de handler, alt må være klart, når det flyet kommer, som skal hente fangen.

Tilbake i det fri. Bildet herute er helt annerledes etter få minutters opphold: tunge våpen står alt rede, platået myldrer av travle, arbeidende mennesker. Der skaffer de grushauger og steiner vekk, for å få i stand en landingsplass. Grupper av karabinierer drives sammen. De har kastet våpnene.

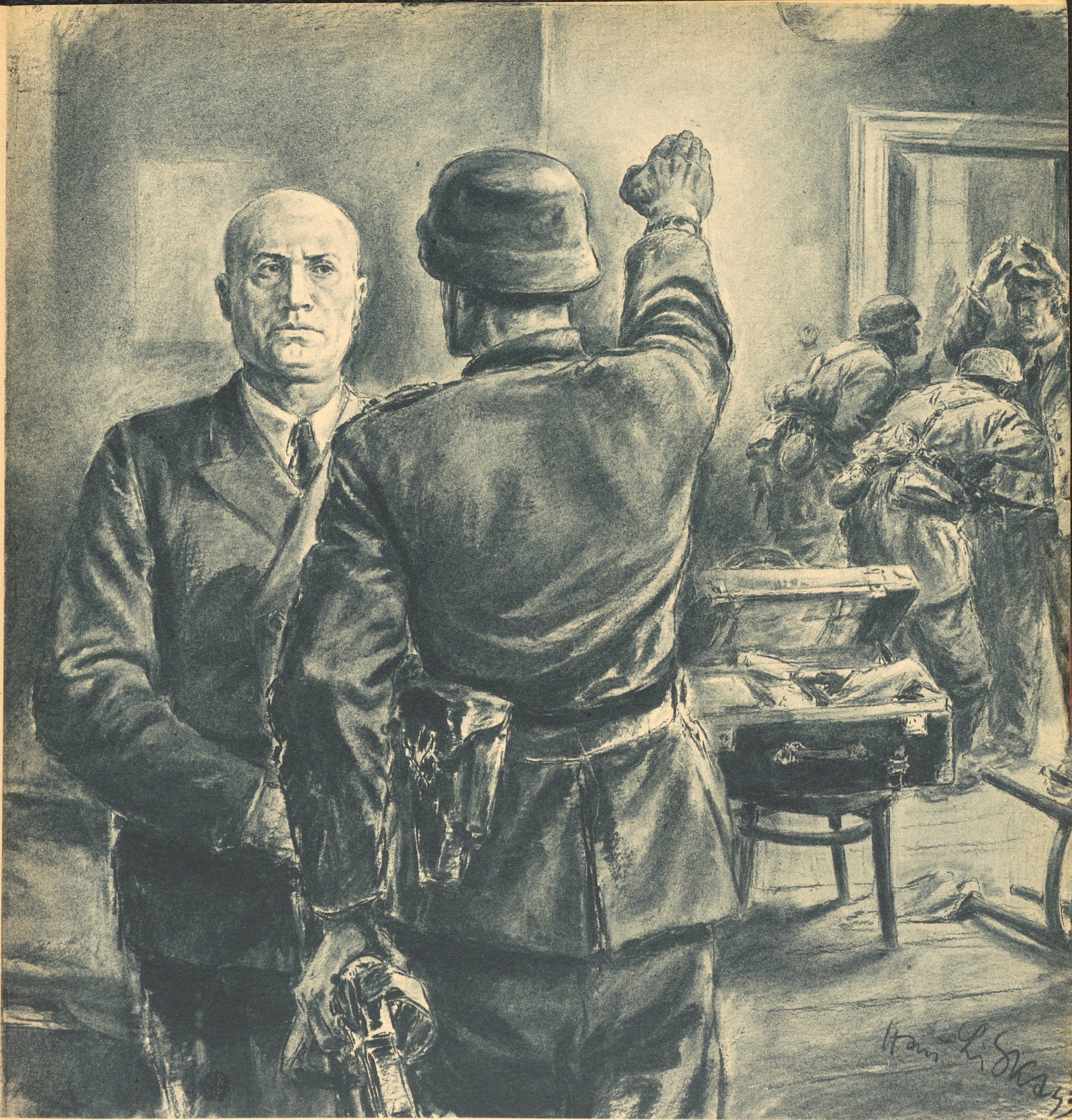
Uviktig — helt uvesentlig! Først finne il Duce!

I flere uker har den mannen, som har ledelsen her, arbeidet med den oppgaven å befri il Duce. Hemmelige forberedelser og hemmelige etterforskninger. Det gikk rykter, som måtte siktes nøye, dristige rekognoseringstokter måtte foretas, for å finne oppholdsstedet. Det klikket stadig, da fangens oppholdssted ble vekslet fjorten ganger i løpet av disse få ukene. Et drikkekalas i en italiensk sjømannskneipe brakte en på sporet: il Duce i en villa på en liten øy. Da ble det foretatt en dristig hurtigbåtfart til denne øya med det skuffende resultat: il Duce var ført bort i sjøfly til et nytt fengsel. Under et rekognoseringstokt til Korsika motorskade og nedstyrtning, besetningen ble reddet av et italiensk skip.

Den mannen som fører den lille gruppe fallskjermjegere, og som gjorde dette forberedende arbeid, vet at alt avhenger av en hurtig beslutning, no ved målet på den vegene, som førte over så mange stasjoner.

Det er Hauptsturmführer Skorzeny, en wiener, en spesialist i vanskelige oppgaver som krever åndsnærværelse, idéer, improvisasjon og lynsnar utnyttelse av situasjonene. At han engang var diplomingeniør — det er jo så lenge siden, og hvor uviktig er det ikke mot de andre ting som har formet hans liv: steirisk frikorps i tiden etter St. Germain, underjordisk arbeid i Wien i Schuschniggtiden, skygging av Schuschniggminister, lidenskapelig aksjon i marsdagene i 1938, da Schuschnigg-staten brøt sammen og han, Skorzeny, bortførte den østerrikske forbundspresident trass i at han var strengt bevoktet av et gardekompani. Og så krigen, den annen verdenskrig, luftvåpen, Våpen-~~ff~~, felttogene i vest, på Balkan og i øst.

Det er Hauptsturmführer Skorzeny — politisk soldat i den usynlige tyske ~~ff~~ front mot sabotasje og politiske for-

Ved målet

Skorzeny melder seg for il Duce: „Duce! Der Führer sender meg for å befri Dem! De står no under min beskyttelse. Jeg håper at alt er lyktes!” Uten ord trådte il Duce bort til ham og omfavnet ham — dypt beveget. Så sa han: „Jeg ante det . . .”

brytelser og spionasje. Hauptsturmführer Skorzeny, soldat, tindestlger, skiløper, typen på de menn, som former denne store omveltningstiden.

No står han på Campo Imperatore, omgitt av menn som han selv valgte omhyggelig ut, overfor den største oppgave i sitt liv.

Inngangen til fjellfengslet? Der er det en utbygning, der en mur, — vil en der finne vegen til husets forside? Et par av mennene danner en levende

stige, et par andre klatrer oppover denne stigen, over utbygningen og over muren. Der må inngangen være!

En avdeling karabinierer står rundt de flankerende maskingevær. Og igjen ropet på italiensk: „Hendene i været!” og igjen samme virkning. Vet de her foran huset enno ikke hva som skjedde med vaktpostene på baksiden av huset? Står disse her enno overfor problemet: amerikanere? Englendirere?

Hauptsturmführer Skorzeny mønstrer

husets fasade. Da oppdager han fangens ansikt. I et vindu i tredje etasje. Ikke til å ta feil av det runde hode med de store, brennende øyne, de mektige brede skuldre. Og i etasjen over samtidig hodet og skuldrene til en høytstående italiensk offiser i et av vinduene. Et rop: „Duce! Pass opp! Tilbake fra vinduet!” Og så maskinpistolen mot fjerde etasje: „Hendene i været deroppe!”

No står alt hele gruppen foran hu-

set, en liten tropp på 18 mann, valgt ut for dette aksjonens kjernestykke. No skaffer de hverandre alt gjensidig beskyttelse og dekning, selv om karabinierene skulde komme seg av sin forbløffelse. En håndfull menn stormer inn i inngangen. Og karabinierene kan ikke bestemme seg. Maskingeværene blir sparket vekk med foten! Inn i hallen? Opp trappen der, bortover gangen — no vet en hvor il Duce er fanget. Dørene blir revet opp. Der er værelset.

Il Duce. To voktere i sivil står ved siden av ham. Det blir et basketak. Ved en slik aksjon kan det ikke gå forsiktig nok for seg. Sikringsposter ved døren, begge vokterne blir overmannet og kastet ut.

Først styrter Skorzeny til vinduet og roper ned ordrer: kameraene må få beskjed, en må sikre huset, en må gi de avtalte signaler.

I selve værelset en kort scene: Skorzeny går tilbake fra vinduet, går henimot il Duce, retter seg opp og melder med løftet arm: „Duce! Der Führer sender meg for å befri Dem. De står no under min beskyttelse. eg håper at alt er lykkes.“

Ingen av de to er menn av mange ord, ikke sekstiåringen, som livet drev fra handling til handling og førte til storhet, og heller ikke den andre, den yngre, for hvem livet siden guttedagene har vært hard handling. Men denne korte scene etter en slik opptakt er mer enn noen av dem hittil har gått igjennom i de mest bevegede timer i sitt liv.

Mannen som no ikke lenger er fange, går fram til den andre, omfavner ham og tar et skritt tilbake, ansiktet hans røper dyp bevegelse, etter disse ordene trer de karakteristiske trekk i dette ansiktet skarpere fram: de brennende, mørke og dyptliggende øyne, den framskutte, mektige og runde hake.

„Jeg ante det og har aldri tvilt på det,“ sier il Duce, „at der Führer vilde gjøre alt for å få meg ut herfra igjen.“

Hvordan lød de ordene, som han talte til de titusener dengang, da han sto sammen med vennen Adolf Hitler på tribunen: „Tale klart og åpent, hvis en har en venn, bare marsjere sammen med ham helt til slutten!“

Derute på platået står en Fieseler Storch, omringet av mennene som nettopp jevnet startbanen.

I huset er Skorzeny hos den italienske oberstløytnant i fjerde etasje: hele vaktmannskapet skal samles og stille opp i hotellets spisesal! Forhåpninger om unnsetning er utsiktsløse — taubanens dalstasjon er besatt av tyske tropper!

Derute undersøker piloten startmulighetene. Jordbunnen er sønderrevet av dype furer, til tre sider fjellsider, til den fjerde siden en avgrunn..

I huset: karabinierene og deres offiserer marsjerer inn i salen i annen etasje, forbi de tyske vaktmannskaper, som bevokter dørene.

Da står il Duce på terrassen med befrieren ved siden av seg. Tilrop, en trenger seg om den befridde, en vil løfte ham opp på skuldrene. Han taler: etpar vennlige ord, et smil om munnen, som dog ikke kan dekke over det alvor, som fangenskapet, bekymringene for hans verk og hans land har lagt over denne mannen. En såret fallskjermjeger i gruppen rundt il Duce. Den befridde ser på ham og tar ham i handen: „Kamerat, jeg takker Dem!“

Men det er ingen tid å miste. Over til den underlige fuglen, hvis flukt skal føre til friheten!

Storken ruller over grushaugene, storken springer over en dyp revne i terrenget. Hundre par øyne følger vegen over den improviserte startbane.

Storken styrter ned i avgrunnen! Storken forsvinner i dypet!

De på platået holder pusten. Har hele arbeidet vært forgjeves? Er befrielsen lykkes — og er no dette slutten?

Da dukker storken igjen opp av avgrunnen. Den har altså kunnet rette seg opp? Il Duce er reddet?

Fuglen svever alt høyt oppe over avgrunner og fjellkammer. Under den ligger de hvite kalkfjellene med sine kløfter og stup, med sine underlige traktformede vannhull. Platået med fjellhuset — som no ikke lenger er noe fengsel — ligger alt langt tilbake.

I flyet de to mennene: den befridde og befrieren — sekstiåringen, som etter et liv fullt av dåd, berømmelse og storhet flyr inn til et liv fullt av ny dåd, og tredveåringen, som har mestret den vanskeligste oppgave i sitt liv.

Fieseler Storch'en flyr mot nord. Der nord i hans land begynte den befridde engang sitt verk. Der smidde han sammen de kampforbundene, som lot hans program bli virkelighet. Fra nord gikk dengang hans navn som et kamprop over landsbyene og byene, og også de som ikke vilde følge dette ropet, ble revet med av den stormen, som denne mannen hadde sloppet løs.

Fra Nord-Italia kommer no den befrielses første budskap til hans land: „Fra i dag av overtar jeg igjen den øverste ledelse av fascismen i Italia!“

En ny fase i historien er begynt.

←
Med den befridde Duce ombord måtte flyet ved starten hoppe over en grav, så lot det seg falle ned i en 500 meter dyp kløft, til piloten igjen hadde flyet i sin makt og kunde styre det sikkert gjennom Abruzzenes forrevne daler

„Aftonbladet“ — Stockholm beretter fra de amerikanske troppers front at framfor alt også de tyske landminene bereder det amerikanske infanteri de største vanskeligheter. Dertil skriver general Mac Nair, „New York Times“s militære medarbeiter, i „Life“, den 10. juni 1943: „Den tyske tallerkenmine i diskosform, 10 centimeter tykk og 31 centimeter i diameter, som inneholder omtrent 5 kilo brennstoff og antennes ved et trykk på ca 140 kilo, er den beste pansermine.“

Den samme general Mac Nair skriver i „Life“ av 10. juni 1943: „Det gis ikke noe bevis for at kampmoralen eller kampviljen i den tyske hær synker. Tyske tropper har stadig kjempet seigt, innbitt og utmerket mot Sovjetunionen, britene og amerikanerne — ofte også mot stor overmakt. Den tyske utrustning er enno fortrinlig. Det tyske artilleri har overgått alle våre feltkanoner. Dets ryggrad er 88-mm.skanonen med tre formål — ytterst nyttig som luftvern-, antitank- eller feltkanon. De tyske fly er helt utmerket. Focke-Wulf er etter allierte piloters utsagn et bedre jagerfly enn den britiske Spitfire 5 og raskere i vendingen enn Spitfire 9.“

„New York Times“ offentliggjør en beretning fra fronten: „De militære aksjoner beviser stadig at tyskerne er utmerkede soldater, noe som jo forøvrig hele verden vet og innrømmer.“

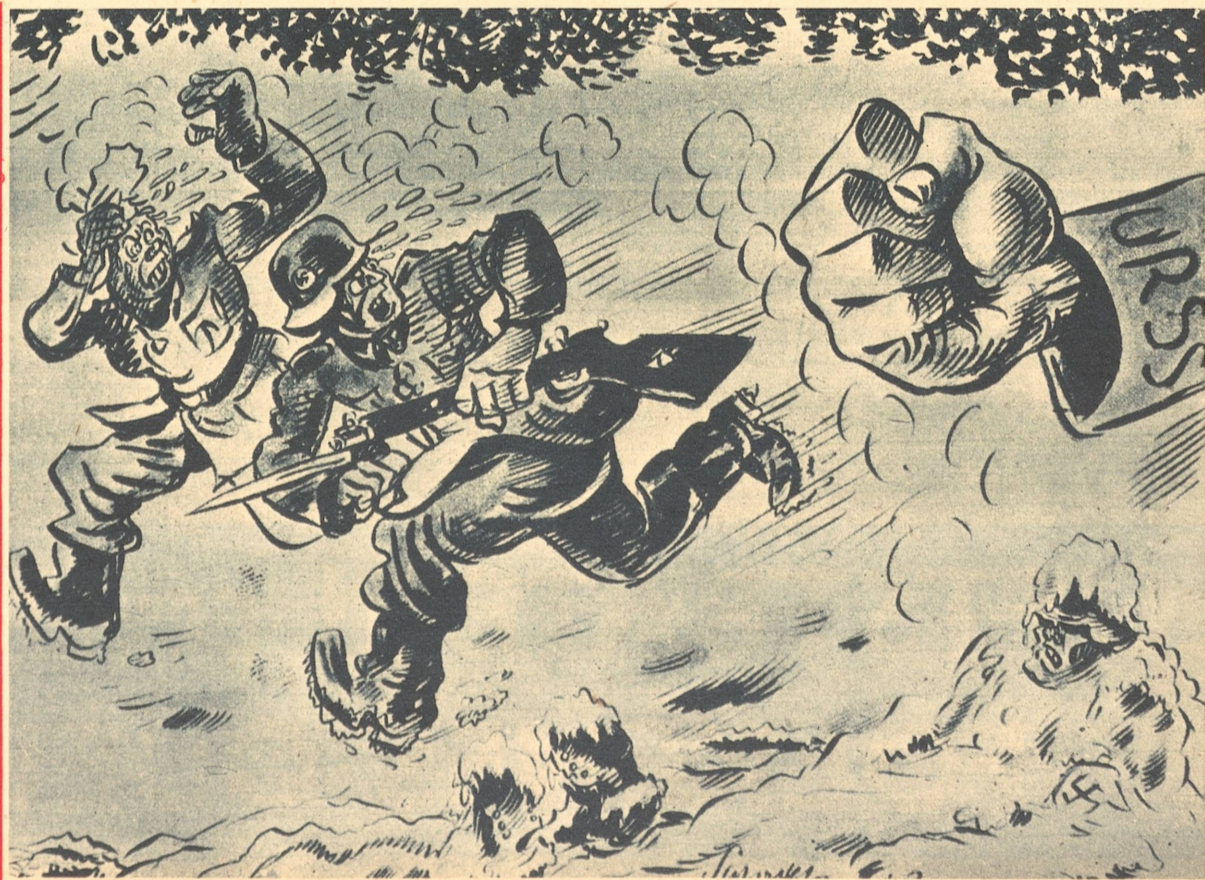
Reuter, den 6. august 1943: „Det er en kjensgjerning at de tyske soldater beviser mer kampdyktighet og mot jo større faren er.“

Londoner-tidsskriftet „The Sphere“ skriver til tyskernes kamper ved italienernes side: „Hvis tyskerne kjemper slik for sine forbundsfeller, hva må det da ikke kunne ventes av dem, når de forsvarer sitt eget heimland. Tyskerne er og blir det vanskeligste mål, som de allierte noen gang har bekjempet. Selv Napoleons store armé kan ikke sammenliknes med dem. Tyskland er en nasjon, som ikke kan overbevises om at den ikke kan oppnå seieren. No som før rår Tyskland over de sterkeste råstoffkilder i Europa, og det har enno mange skarpe piler i sitt kogger.“

En engelsk offiser, som ble såret på den sicilianske front: „Hvis erobringen av Apenniner-halvøya krever så mange ofre som besettelsen av Catania, er det fare for at englenderne selv må be om fred — av utmattelse.“

Sett fra den annen side Britenes og nord-amerikanernes propagandister blir ikke ferdig med de tyske soldater. Av hat gjør de seg opp et vrengebilde av dem. „De er som en fåreflokk“, sier et amerikansk propagandahefte, som også ble utspredt på portugisisk (bildet ovenfor). Eller en gjør den tyske soldaten til en feigling, som flykter. I tidsskriftet „Images“, som utkommer i Kairo, framstilles han slik i en karikatur den 10. januar 1943. (Bildet nedenunder.) Hvordan de som må kjempe mot den tyske soldaten, ser ham, framgår av de følgende beretninger fra den fiendtlige front. Dette bilde er — som krigens virkelighet — helt annerledes enn den anglo-amerikanske agitasjon „tegner“ det

„FOSFORINFERNOET“

„Signal“ bringer her noen typiske utdrag av de fallrike øyenvitneberetninger, som den svenske og danske presse har brakt om de britiske og amerikanske flys fosforkrig mot Hamburgs kvinner, barn og sivilister

Stockholmsavisen „Dagens Nyheter“ beretter den 2. august fra Malmø: „Matrosen K. H. Jønsson og kokken Blomkvist fra den svenske båten „Garpen“, som ble senket ved et luftangrep i Hamburgs havn, kom søndag til Malmø. De var som sine andre kamerater sprunget over bord, men strømmen var meget sterk og hadde drevet dem ut i havnen. Røyken fra de utallige branner var så tett at en nesten ikke kunde se noe. Til slutt lyktes det de to matroser å komme ombord i en overfylt damper, som tok dem med seg oppover elva. Fartøyet var lastet til randen med gråtende kvinner og barn. De fleste var såret. Nesten alle hadde mistet sine slektninger i ruinene.“

Umiddelbart etter et av bombeangrepene feide en sterk orkan gjennom gatene. Den var framkalt av det luftfortynnede rom, som igjen var framkalt av de kolossale eksplosjoner. Kjørebanelen var full av forkullede lik, fortalte matrosene. Ved den voldsomme heten ble menneskene drevet ut av beskyttelsesrommene, men på gaten, hvor heten var enno verre, falt de straks død om i kvelningskramper. Angrepet ble ført så systematisk at menneskene måtte forbrenne.

Først ble brandbombene kastet, slik at slokningskommandoene ble tvunget til å forlate kjellerne. Først da de angripende flyvere visste at slokningskommandoene var beskjefligt overalt i husene og gatene, kastet de sprengbomber, og da først kastet de ned i de allerede rykende ruiner fosforkanistrene, som framkalte de orkanliknende branner, hvorved et stort antall av de hjelpeløse kvinner som med barna på armen vilde redde seg, omkom.“

Uten foreldre og uten heim . . .

„Stockholms-Tidningen“ beretter den 5. august: „Blant de reddede dansker befinner seg den danske presten Tousgaard og lægen dr. Buhl, som no begge her nådd den danske grense. Deres skildringer er rystende. Mange kvinner tok med seg heimløse barn. En danske transporterte i sin bil en kvinne og syv barn, hvorav bare fire var hennes egne, de andre tre hadde hun funnet på gaten. Overalt finner en enno mange foreldreløse barn i ruinene. Deres tragiske skjebne kan neppe beskrives.“

„Jeg så en 12-års gutt på en matstasjon, — han bar to sekker over skulderen. En vilde gi ham noe å spise, men han vilde ikke. En mann åpnet sekkene — i den ene lå liket av hans to-års gamle bror, i den andre hans døde kaniner. Han var den eneste som var igjen av sin familie.“

„Lovet i den bombarderte byen stanser allikevel ikke“, beretter „Stockholms-Tidningen“. „Gjennom de gamle hovedgaters ruiner har en laget en kjørebane hvor bussen kan gjøre. En stiger på hvor en vil og går av når en vil. Ingen betaler og ingen forlanger penger. En sover, hvor en finner en plass, helst i et av de store betongbeskyttelsesrommene, som har motstått bombene. En spiser i offentlige feltkjøkkener, heller ikke der behøver en å betale. Vil en reise med toget, går en på uten billett. Foran husene, som er blitt ødelagt av fosforbomber og er brent ut, ser en de tilbakeblevne husbeboerde koke på mursteinsovner, som de har stilt opp i kjellere, hager og på gressplener. Alle hjelper hverandre. En har sengetøy og vasketøy felles. Hvis noen har mer enn ett par sko, gir han de andre til venner og bekjente. Men det er ikke meget en har fått reddet.“

„De siste angrep rettet seg mot de små villakvarterer i Hamburgs omegn. Bombene falt her på terreng, hvor folkemassene hadde flyktet hen med sine siste eiendeler. Det blir fortalt at det der også ble skutt med maskingevær på de flyktende. Mange som den selvsamme dagen hadde gravd sine saker ut av byens ruiner, måtte no her se på hvordan alt brant opp, og mange som hadde funnet et tak over hodet, måtte igjen ut på gaten.“

Ikke én tåre . . .

„Nationaltidende“, København, av 1. august beretter bl. a.: „Vi så ikke én tåre, skjont mange av disse menneskene har mistet alt. Selv barn, som var de eneste overlevende av en familie, gråt ikke. Hamburgs befolkning vandret denne kvelden bort fra byen langs alle landevegene. Det var hundretusener. Langs landevegene hadde bøndene stilt opp kanner med fruktsaft og melk, mange steder lå det også brød. Vi ble også tilbudt sigaretter; ingen spurte etter stand og navn. Dette kameratskap midt oppe i redslene var det eneste lyspunkt. Landbefolkningen tok inn så mange de kunde anbringe i hus og låver. Resten sov i grøfter og ute på marken.“ „Berlingske Tidende“ av 2. august beretter utførligere: „Den tyske hjelpeorganisasjon har gjort alt som lå i dens makt for å lindre nøden. En har åpnet de store lagerhus med brød, pølse og sydfrukt, som så ble fordelt mellom befolkningen i store porsjoner. En må beundre den ro, som befolkningen bevarte ansikt til ansikt med elendigheten rundt om dem, som var framkalt av fosforbombene. Åpenbart framkaller det alvorligste sjokk en vidunderlig ro i menneskets sinn.“

„Københavns middagsblad B. T.“ beretter den 2. august: „Jeg så en kvinne, som gikk langsomt gjennom ruinene på bare føtter. Hun hadde bare på seg en fillet pyjamas, på armen hadde hun sitt lille barn. Jeg spurte henne om jeg ikke kunde hjelpe henne. Hun svarte ikke, men gikk videre. — En gammel mann sto ved siden av noe som en gang hadde vært en kvinne. Det var hans hustru. Han gråt ikke, men stirret uavlatelig på henne og gjentok stadig: det er alt hva jeg har igjen. . . I en telefonkiosk så jeg skjelettene av tre små barn, som hadde søkt ly her og var brent opp. . .“

„Redningsmannskapenes arbeid ble vanskeliggjort ved at det overalt var blitt kastet ned fosforplater og fosforpulver“, beretter „Socialdemokraten“ av 3. august. „Mange branner oppsto derfor først ved redningsaksjonene, hvorved Røde-Korsmannskapene og framfor alt sykepleierskene selv lenge etter angrepene stadig kom i ny livsfare.“

„Frøken Ingeborg Jensen, barnepleierske hos visekonsul Hans Berthelsen, fortalte på grensen at hun hadde sittet i et beskyttelsesrom, hvor det falt en bombe som ikke eksploderte. Da det så ble kastet ned fosforkanistre rundt omkring, kunde de ikke komme ut. Hvor lenge de satt der og så på bomben, visste hun ikke, sa hun.“

Sveiset sammen igjen i ulykken

Stockholms „Aftonblad“ beretter den 5. august fra Gøteborg under overskriften: „Tyskerne viste seg like utholdende som englenderne i 1940“: „Jeg må si at befolkningens holdning har imponert meg meget. Det var ingen panikk. Alle fant seg rolig i sin skjebne. Landbefolkningen kom oss i møte med melkevogner og mat, som de delte ut blant flyktningene. Overalt ble flyktningene vel mottatt. Det var å merke at bombeangrepene hadde sveiset folket sammen igjen i ulykken. Jeg tror ikke at Tyskland kan beseires fra luften. Det ble sagt meget om londonerne i 1940, men hamburgerne har i 1943 vist det sammet motet.“ Og likeledes „Berlingske Tidende“: „Befolkningen har no mistet alt. Det fins ingen forskjell mellom stand og klasser. Men enhver, enten han no så meget eller lite gå opp i røyk fra de britiske og amerikanske fosforbomber, vet no fullt ut at dette aldri mer kan erstattes, hvis ikke Tyskland vinner krigen. Det vet de berømte hamburger patrisiere likeså vel som arbeiderne, som bare mistet et lite hus, som de hadde spart til et helt liv. Sannsynligvis vil virkningen av fosforbombardementet og ild-orkanen, som har tilintetgjort denne vakre byen, være helt annerledes enn opphavsmennene har forestilt seg.“

Til slutt en melding fra „Tat“, som utkommer i Zürich: „For kulturhistorien virker undergangen av dette tyske samfunnsvesen som et bedrøvelig vanvidd.“

Svenske og danske beretninger om det anglo-amerikanske terrorangrep på Hamburg

LUFTSTRATEGI ELLER FOLKENES ØDELEGGELSE

I de siste måneder har alle europeiske nasjoner fått visshet for at krigen, jo lenger den varer, vil tilta i villhet. På det femte krigsårs terskel kan det anses som sikkert at den uinnskrenkede brutalitet i krigføringen først no har tatt sin begynnelse.

Dermed oppkastes det mange spørsmål. Framfor alt det som er det viktigste: består det no i det hele tatt noen chance for at Europas nasjoner kan overleve denne krig som kultur-nasjoner? Ødeleggelsen har alle steder antatt dimensjoner som enno i året 1940 ansås for utenkelige. Herunder synes det klart at bombekrigen enno ikke på noen måte har nådd sitt høydepunkt. La oss stanse et øyeblikk og forsøke å bli klar over hvor alt dette fører hen.

De overveldende tyske seire i årene 1939, 1940 og 1941 var en følge av en revolusjon av strategien. Felttogene i Polen, Norge, Flandern, Frankrike og på Balkan og sluttelig den alt annet overtreffende kjede av tilintetgjørelsesslag i øst, berodde nesten alle på det nye slags samarbeid mellom panservåpenet og luftvåpenet. Herved omstøttes riktignok ikke de store, klassiske regler for krigskunsten, men hele taktikkens mekanisme fikk et fullstendig nytt utseende.

Trass i dette har Tyskland i det siste år måttet døyve svære slag. Dette året har riktignok i avvergelsesslagene i øst brakt resultater som — hvis ikke menneskene var så avstumpet når det gjelder tall — måtte vekke beundring både hos venner og fiender. Når det f. eks. i slagene ved Orel og Bjelgorod fra begynnelsen av juli til begynnelsen av august ble ødelagt over 9000 sovjet-russiske panservogner, så dreier det seg her om proporsjoner som en legmann ikke kan gjøre seg noen konkret forestilling om. Samtidig har den engelsk-amerikanske bombekrig ett seg stadig dypere inn i Europa, og ødelagt stadig flere byer i Tyskland, Italia, Frankrike, Belgia og Nederland.

Hva er det som er skjedd her?

Jeg tror at en ikke på noen måte må forveksle de faser av luftkrigen, slik som de ble ført av Tyskland i året 1940, det år hvor det opplevde sine klassiske seire, med den luftkrig, som no utspilles over Europa. Det dreier seg ikke ganske enkelt om at det engelsk-amerikanske luftvåpen som no er blitt sterkere, simpelthen gjentar det som det tyske luftvåpen presterte mellom 1939 og 1941. Det dreier seg tvert imot om to helt forskjellige ting. I 1940 om en strategiens revolusjon, i 1943 om det nihilistiske forsøk på total ødeleggelse av nasjonene.

Ved felttoget i Frankrike opptrådte det tyske luftvåpen som et moderne krigsinstrument der innen rammen av den overleverte strategi ble satt inn og anvendt på en ny måte. I særdeleshet var stuka-flyene som i så vesentlig grad bidro til de tyske seire, intet annet enn et tysk luftartilleri, der av forskjellige grunner, og ved å bli anvendt i det taktisk og psykologisk rette øyeblikk, ofte viste seg å være vesentlig mer virkningsfullt enn artilleriet på bakken. Luftkrigen, og i denne forbindelse nettopp den tyske luftoffensiv mot England 1941/42, ble

„Nationaltidende“, København: „Vi så ikke én tåre, skjønt mange av disse mennesker har mistet alt“

imidlertid — så revolusjonær den enn måtte virke — ført strengt etter krigskunstens regler, dvs. den tyske ledelse satte inn luftvåpenet som ødeleggelsesmiddel mot fiendtlige arméer, deres baser og mot de absolutte sentrer for krigsindustrien. Herunder ble det også mangen gang drept sivilister. Dette var på grunn av det nye krigsmiddels taktiske metode uunngåelig, men sivilbefolkningen og deres boliger samt kulturelle innretninger av enhver art var aldri mål for denne krigføring — noe som også fienden har måttet innrømme.

Den som med oppmerksomhet har betraktet ødeleggelsene i Frankrikes

byer der hvor krigen raste, vil stadig måtte konstatere hvordan det tyske luftvåpen her ble satt inn mot ganske begrensede mål, nemlig som et fryktelig og i sin virkning hittil ukjent artilleri. Men stort sett dog som et krigskunstens hjelpemiddel. Dette svarte også til den belgiske konges og marsjal Pétaíns ridderlige og ærefulle kapitulasjon. Begge statsmenn innså at i et bestemt øyeblikk vilde en fortsettelse av krigen for deres land bare ha betydd en meningsløs kultur- og substansødeleggelse uten avgjørende vinning. I det øyeblikk Frankrike og Belgia ba om våpenstilstand var bare en forsvinnende liten prosent av

sivilbefolkningen i disse land blitt drept, og også den skade krigen hadde forårsaket, viste seg, da våpenstilstanden ble sluttet, å være av absolutt begrenset art (så stor den jo kunde være i dette eller hint enkelttilfelle). Franskmenne og belgierne førte altså denne krig likesom sine tyske motstandere etter faste europeiske krigsregler, som går ut på å sette motstanderen sjakk-matt, men at folkets substans og dets kulturinstitusjoner, så langt det fins råd, blir forskånet for krigens redsler. Under disse felttog dreide det seg for Tyskland om å knekke fiendens militære motstand og intet annet.

Utryddelseskrig i stedet for krigskunst

Men den krigføring som England og Amerika i forening med Sovjetunionen no har begynt mot det europeiske kontinent, tilstreber noe ganske annet, nemlig den totale ødeleggelse av folkene og i denne forbindelse — om det no i den siste konsekvens er ønsket eller ikke — ødeleggelsen av den europeiske kultur overhodet. Ved de luftangrep som siden våren 1943 har utviklet seg over Ruhr-området, derpå over Hamburg og andre tyske sentrer, likeså over Neapel og Genua og franske byer, er de militære mål etter hvert trådt i bakgrunnen.

Det vilde sikkert ikke ha vært vanskelig for det tyske luftvåpen i årene 1940 og 1941 ved en fosforkrig å sette tre fjerdeparten av England i brann og å ødelegge det. Tyskland gjorde ikke dette, fordi den tyske ledelse førte luftkrigen innen rammen av krigens og krigskunstens regler. I Antwerpen derimot har englenderne og amerikanerne foretatt likeså planmessi-

ge angrep på boligkvarterer som de på en søndag i april angrep den overfylte veddeløpsbane Longchamps i Paris, som virkelig ikke kunde forveksles med en rustningsfabrikk. I Hamburg har de så systematisk satt fyr på arbeiderkvarterene med fosforbomber. Angrepene ble på forhånd anlagt slik at tusenvis av sivilister måtte miste livet. Dette var ikke ulykkelige hendelser, men svarte til en overlagt plan, som den britiske luftmarsjal Harris etterpå triumferende erklærte.

Over Hamburg er i den siste juliuke, for å si det med få ord, den kjemiske krigføring mot en millionbys sivilbefolkning åpnet i og med anvendelsen av konsentrerte fosformidler. Og ut over dette har engelske og amerikanske flyvere beskyttet sivilbefolkningen med sine kanoner og mitraljøser. Og det ikke bare én gang og tilfeldigvis, men systematisk og åpenbart etter befaling. Overalt hvor de fikk øye på en slokningstropp, rettet de sine mitraljøsesalver mot dem på samme måte som mot alle menn, kvinner og barn som var på flukt ut av byen.

Det som Cyril Falls bebudet

Dermed er krigen trådt inn i nettopp det stadium som den engelske kommentator Cyril Falls bebudet i „Illustrated London News“ den 19. juli i år: „Den totale krig utvider ganske betraktelig de mål som motstanderen finner lønnsomt å angripe. Under disse omstendigheter taper ordet sivilist sin betydning. Når hele den politiske organisasjon er i krig, teller ethvert slag — likegyldig hvilken anatomiske del det enn treffer. Dette henger til en viss grad sammen med den totale krigs natur. Først ble det erklært at ammunisjonsfabrikker var et legitimt mål; det neste skritt var at alle fabrikker ble erklært som mål; derpå tok en den avgjørelse at ødeleggelse av boligkvarterer i nærheten av fabrikkene sikret en ytterligere avbrytelse av arbeidet. Vi tør formode at etter dette vil en eller annen komme til å forlange ødeleggelse av barneheimer, skoler og mødreheimer, fordi arbeidernes ytelser derved vilde gå enno mer tilbake.“

Menneskehetens alvorligste problem

Her forlater en altså med fullt overlegg alt det som hittil het folkerett, krigsregler og krigskunst. I deres sted er utryddelseskrigen trådt, i hvilken nettopp kulturverdiene blir det mest yndede mål, slik som det framgår av den ondskapfulle ødeleggelse av det verdensberømte sakramentshus i St. Lorenz kirken i Nürnberg.

Her dreier det seg om det alvorligste problem som kulturverdenen noensinne har stått overfor. Den engelsk-amerikanske luftkrig har slått en strek over alle verdier som hittil hadde gyldighet. Med dette er Tyskland for en tid utvilsomt stilt overfor nye og betydelige vanskeligheter. Men det vilde vitne om kortsynthet hvis noen i dag vilde tro at disse vanskeligheter var uovervinnelige. Tvert imot, Tyskland er ikke for intet berømt for sitt organisasjonstalent og sin systematikk.

←
Stockholms „Aftonbladet“: „Sannsynligvis vil virkningen av fosforbombardementet og ild-orkanen, som har heimsøkt det vakre Hamburg, være helt annerledes enn opphavsmennene har forestilt seg“

Det forsøk på folkeødeleggelse som engelskmennene og amerikanerne har begynt med denne våren og sommeren vil komme til å vise seg som en boomerang med skrekkelig kraft.

I de planer som det europeiske kontinentets motstandere har utklekket, er no bombekrigen trådt i stedet for den første verdenskrigs hungerblokade, etterat en i London og Washington har innsett at Europa ikke kan utsuites. Dette betyr at fienden ikke setter sitt håp til en seier som grunner seg på våpnenes avgjørelse på slagmarken, slik som krigskunstens regler tilsier det, men til å bryte arméenes moral ved å ødelegge den sivile befolkning.

Derfor erklærte Cyril Falls at det ikke gas noen sivilister lenger. Derfor skyter de amerikanske piloter fra sine fly på kvinnene.

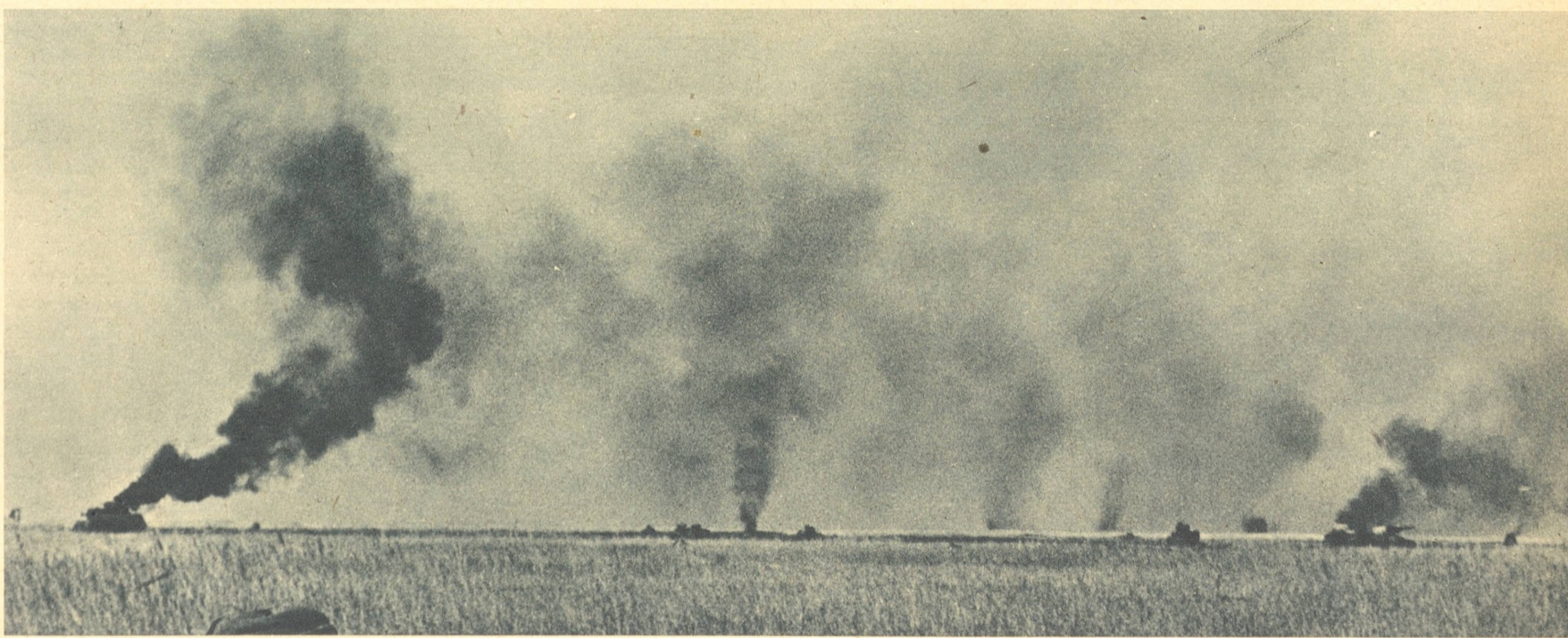
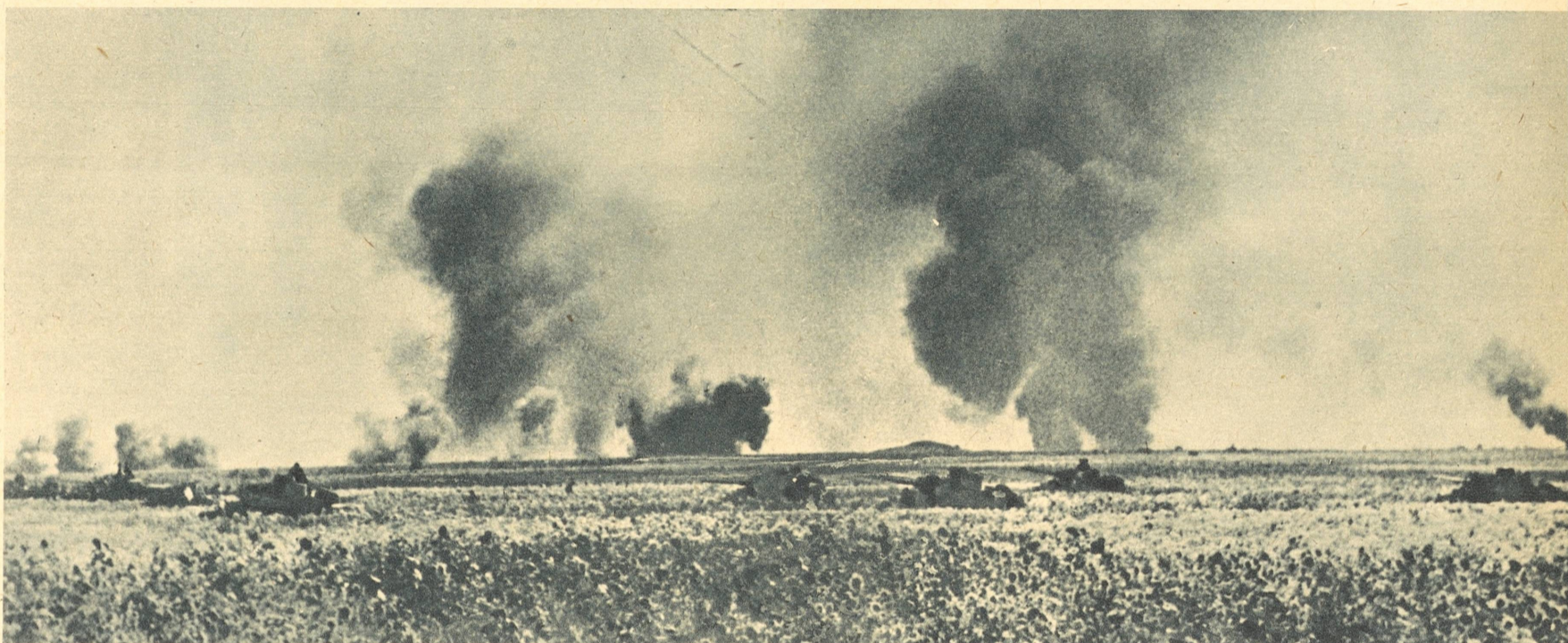
Vi vet meget vel at mange englendere i dette øyeblikk føler seg ille til mote, når de tenker på de kommende dager og på den skjebne som denne plan om folkeødeleggelse sluttelig må komme til å berede dens opphavsmenn. Når Europa no må passere gjennom denne mørke dal — og vi har intet annet valg — så er det kun de verdier som teller, for hvis redning og bevarelse alt dette skjer. Tyskland vilde bare bukke under for den engelsk-amerikanske metode hvis det selv hjemfalt til denne forkastelige nihilisme, som maktene hinsides havet har oppfunnet for sin krig mot sivilbefolkningen. Denne nihilisme er blitt et kjennetegn på anti-europeerne. Den banket ganske tydelig på alle dører allerede under den første verdenskrig, men først no har den utfoldet seg uten hemninger. Dette kommer av at i Amerika og i Sovjetunionen føres denne krig mot Europa av makter, for hvem verdien av det menneskelige liv og av personligheten aldri har spilt samme sentrale rolle som for oss europeere. Bare i og med det at vi har de verdier fast for øyet som for oss symboliserer Europa, kan vi med hell fullføre den dystre reise som de europeiske folk enno har å tilbakelegge.

→
Med miner og håndgranater — i forreste linje

PK-foto: Krigskorrespondent Artur Grimm

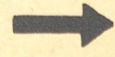

Det typiske bilde fra tilintetgjørelsesslaget: Rykende sovjetpanservogner i horisonten. Alt i de første seks uker av slaget i øst ble det tilintetgjort 10037 panservogner, derav omtrent 7000 „T 34“. Det er 165 sovjetrussiske panserbrigader med over 40000 mann spesialtropper. Over 250000 tonn stål ligger som slagets „høst“ fullstendig tilintetgjort på steppen

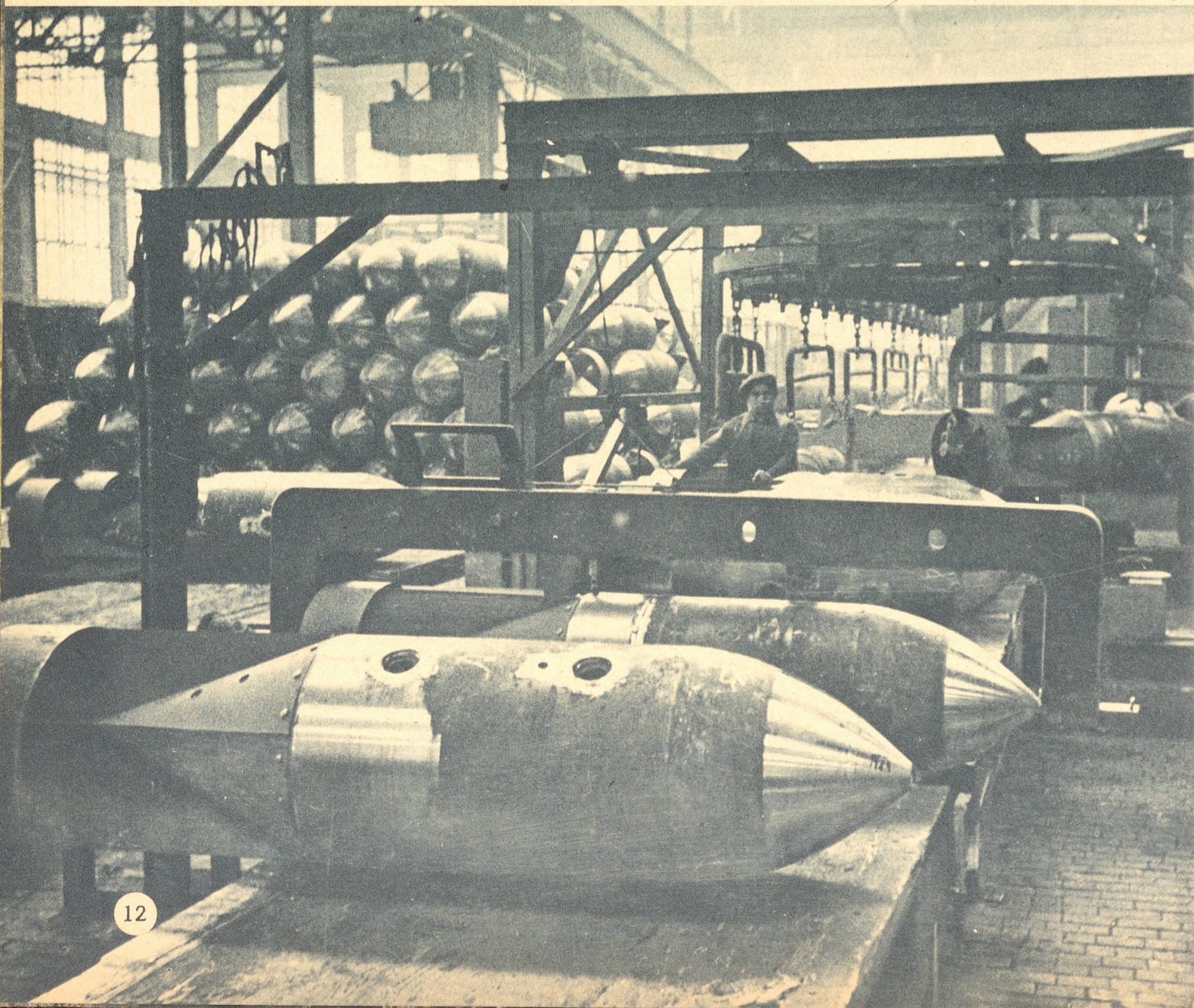
RESULTATER

En beretning med bilder og tall, som burde interessere alle europeere

Et resultat av vidtskuende organisasjon. Mens soldatene i den tyske forsvarsmakt står mellom Europa og bolsjevismen, arbeider heimen ved begynnelsen av det femte krigsåret i en krigsinnsats, som overhodet ikke har vært sett før: HJ's og BDM's forband har stilt ca tre millioner gutter og piker til rådighet for krigsviktige arbeider, som ikke bare er tilmålt deres alder, men dessuten har oppdragende og sportslig verd. Arbeidstjenesten arbeider ved alle byggeplasser helt til tett bak ildlinjene med ca 3/4 million unge menn. Pliktåret og den kvinnelige arbeidstjenestes innsats blir no i mange hundretusener tilfelle avtjent i jordbruket og i Rikets samferdselsorganisasjoner

„Høst“ uten tall: Hva den tyske rustning har ytet og yter i 1943, kan av nærliggende grunner ikke uttrykkes i tall. Men hvis en betenker den stramme arbeidsorganisasjon, innskrenkningen av alle ikke livs- og forsvarsviktige bedrifter til et minimum, og når en vet at Tyskland alene før begynnelsen av krigen hadde omtrent 40 millioner mennesker i arbeid, kan en gjøre seg opp et bilde av hvor stor den arbeidspotensialen er, som ligger i den tyske rustning

→ Meiet og brakt inn . . . Alt de første fire uker av tilintetgjørelsesslaget i 1943 brakte tre og en halv divisjon ca 70 000 mann fangen sovjetrusserne. Men etter de erfaringer de tyske tropper har gjort kommer det på hver fange ca 10 døde, så at sovjetrusserne bare i disse første uker av slaget tapte fra 700- til 800 000 mann fanger. Tallet på sårede er uoverskuelig

Planlagt i rett tid — ferdig i rett tid

Tigern ved siden av en av infanteriets trossvogner: — kjempen fra eventyret ved siden av et leiketøy. Umiddelbart etter de første erfaringer, som tyske soldater hadde gjort med „T 34“, sovjetrussernes „panser-under“, ble „Tigern“ bygd, som viste seg å være fienden langt overlegen. Når det i de første uker i slaget i øst kunde tilintetgjøres 10.037 sovjetrussiske panservogner, dertil 3083 sovjetrussiske kanoner, 1620 granatkastere og 4272 fly, er dermed det oppnådd, hva tyske rustningskonstruktører har planlagt så omhyggelig. På samme måte forholder det seg med det tyske krigslokomotivet: i mars 1942 ble det planlagt med det mål å kunne oppnå en bestemt topp-produksjon til slutten av 1944. Men alt i juni 1943 ble dette resultat sikret. (Se side 17)

Luftvåpenet Britene og nordamerikanerne tror på samme måte som sovjetrussene å kunne framtvinge avgjørelsen med masse-innsats. Europa har alltid gjort mannen, enkeltpersonligheten til et begrep. Enkeltpersonligheten preger også den tyske forsvarsmakt. Det gjelder både for den menige soldat og for generalen. Deri ligger så mange tyske seires hemmelighet. Her som eksempel på det tyske luftvåpens slagkraft nattjagerflyveren major Lent, en 25årige prestesønn fra Landsberg an der Warthe, som etter 64 nattseire (dertil 8 dagsnedskytinger) ble tildelt ridderkorsets eikelauv med sverd

Krigsmarinen På samme måte som de tyske ubåter er blitt bærere av kampen mot den anglo-amerikanske tonnasje, setter den enkelte ubåtkommandant sitt personlige preg på slaget på havene. Også her triumferer til syvende og sist mannen med sine menn over fiendens materialmasse. Wolfgang Lueth er slik en mann. Den tredveårige kjøpmannssønn fra Riga har i løpet av trekvart år med sin ubåt til tross for sterkt fiendtlig forsvar senket 46 skip med til sammen 254.000 brt. Han er tildelt jernkorsets ridderkors med briljanter

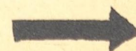
Hæren Den tyske hæren er enkeltkjempernes store fellesskap. Kaptein Peter Frantz, en 26 år gammel Leipziger, sto som fører for stormkanonavdelingen „Stor-Tyskland“ den 14. mars 1943 på østfrontens midtavsnitt mot 34 sovjetrussiske panservogner. Under den hardeste fiendtlige ildgivning løp han fra kanon til kanon og ga i hvert enkelt tilfelle de nødvendige ordrer: 21 sovjetrussiske panservogner var resultatet av kampen på dette stedet. For dette ble han tildelt eikelauvet til ridderkorset. Det er en offiser som enkeltkjemper. Heller ikke underoffiserene og de menige kjemper annerledes — det gis eksempler nok

Rustningsarbeidet Forsvarsmaktens resultater sår mannen ved maskinene og i fabrikkene, som er krigsavgjørende. De viktigste oppfinnelser og forbedringer er resultatet av hardt arbeid. I bevisstheten om yteplikten gir den enkelte sitt beste. Også her ett eksempel blant mange: fagarbeideren i gruvedriften Konrad Grebe har med et nytt maskinelt gruveapparat hjulpet til med å øke produksjonen i Riket til det mangedobbelte. Denne betydningsfulle oppfinnelse, som også vil få sosial og fruktbar utvirkning for fredsdriften, ble belønnet med ærestitelen „arbeidets pionér“

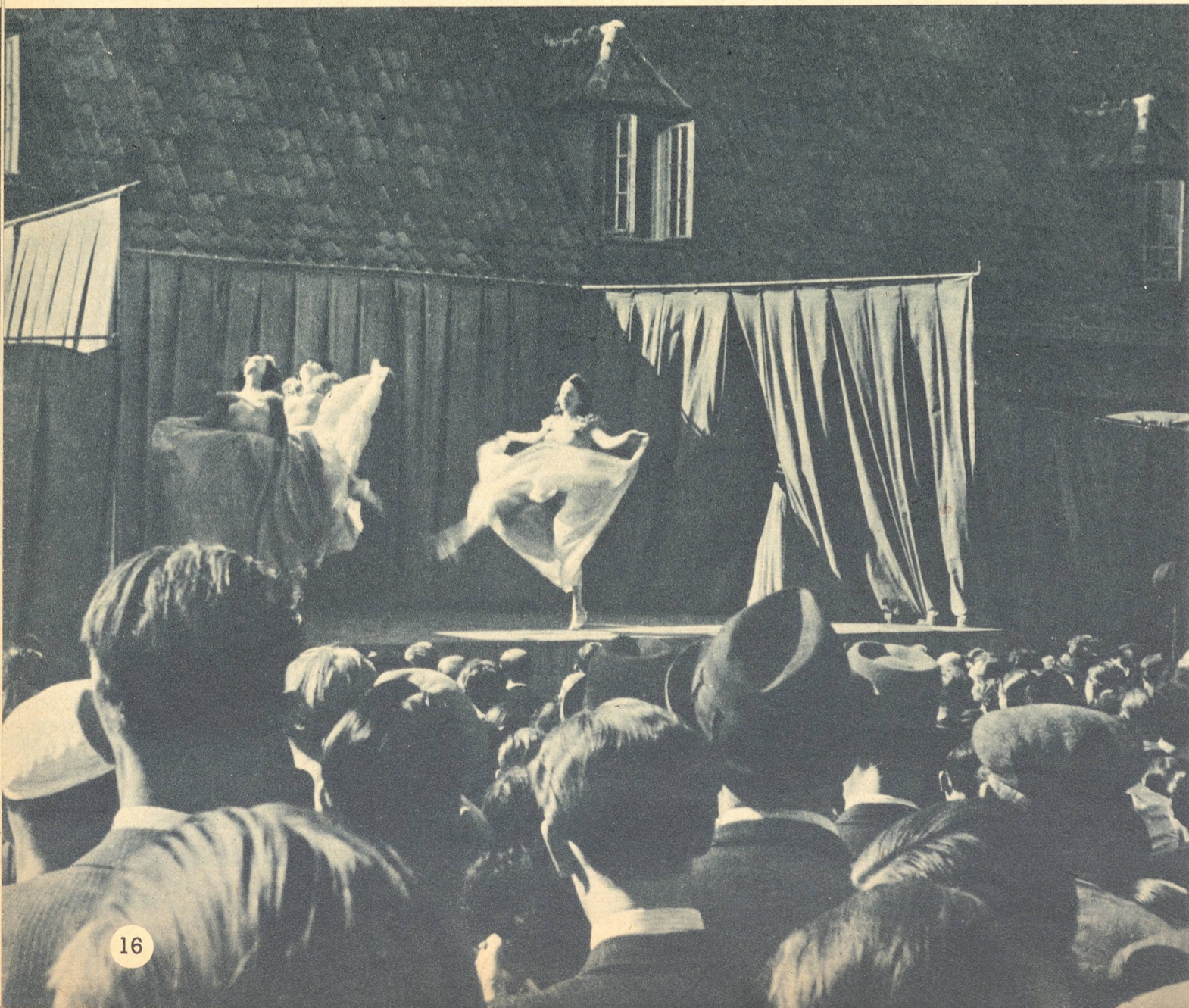

Kursus 1943 avsluttet. Tyske sjøkadetter har avsluttet sin utdanning, fenrikprøven er bestått. No er de blitt modne til å overta qnsvar. Her opplever de det høytidelige øyeblikk for portepé-utdelingen, Deres tanker gjelder no framtiden. Mange av dem vil engang komme til å bli ubåt-kommandant

„Hest“ 1943., „New York Times“ skriver i slutten av august i år: . . . levnetsmiddelsituasjonen i Tyskland er foruroligende god, men i Sovjetunionen katastrofal

Perspektiver ut over krigen. Dette er en del av de meget omtalte tyske krigslokomotiver. Meget omtalte med rette; konstruktørene har ikke bare fullført det under å bygge trekkmaskiner, som ved en materialinnsparing av 26000 kilogram og en byggetidsinnsparing på 6000 arbeidstimer pro stykk har samme ytelse som den tilsvarende type. De har dessuten midt under krigen oppnådd å bryte med alle fordommer og åpne nye veier for lokomotivbyggingen

Europa i Tyskland. 12,1 millioner utenlandske arbeidskrefter har funnet krigsviktig beskjeftigelse i Riket. Tyskland er bestrebt på å la mest mulig av sine sosiale innretninger komme dem til gode — sågar teatertrupper. Men en dag skal resultatet av deres prestasjon være Kontinentets frihet og selvstendighet, der er truet som aldri før i historien

ATTISK SOMMER

Av Walter Kiaulehn

Det fins nok mennesker, som i Hellas meget krasst føler motsetningen mellom sakens navn og saken selv. Alt etter sitt temperament lider de under det eller morer seg over det. Jeg bor for eksempel her i Aten i Sofoklesgata i hotell Atlas. To meget vektige, ja høytidelige navn. Med visdom og kraft har ingen av dem noe til felles. For å si sannheten, stinker Sofoklesgata av avfallet fra torvet. (Andre steder blir det holdt torvdag, her „raser“ det, fra ½6 om morgenen til langt på natt.)

Hotell Atlas er smalt og trangt; huset likesom stønner under anstrengelsen for å måtte holde seg oppe. Det vilde helst synke sammen og sove.

Og allikevel ler jeg hverken av gata eller hotellet, for de er ikke uten verdighet. Når en står på toppen av Sofoklesgata og ser mot høyre, ser en høyt oppe Akropolis, rosa, hvit og gyllen. Foran fjellets føtter det romerske torv, Hadrians bibliotek og hovedmoskéen. Alt dette ser jeg gjennom en allé av slaktede får. De henger i store mengder til høyre og venstre for gata i de åpne kjøttbodene. Slakterne selv svinger avvekslende øksen og flueviften.

Dengang da Sokrates vandret mellom kjøttbodene og stille de blodige gessellene vriene spørsmål, som skulde lære dem nasjonalbevissthet, var scenariet rykket tusen meter nærmere borgen; men fluene svermet vel da som i dag, det luktet likeså søtt, og den samme sitrende blå luften lå over Akropolis.

Herved er vi vel ved det spørsmålet, som atter og atter beveger europeeren, nemlig om grekerne av i dag er identiske med oldtidens grekere?

Ja og nei, men før jeg begynner å snakke om det, vil jeg fortelle litt om mitt hotell. Jeg føler meg vel i dette eventyrlige huset, hvor det ikke fins en eneste nøkkel, og hvor det stadig eksperimenterer en ny håndverker ved heisen. Hvortil trenger en egentlig nøkler i Hellas? I høyden for å handle med dem, men vel ikke for å låse noe. Låste skap og dører er overflødig her. Grekeren stjeler ikke. Grekeren stjeler ikke, han handler med de sakene han trenger eller tror å trenge, og forbinde så det behagelige med det nyttige.

Jeg vekkes tidlig om morgenen klokken 5.30 av et rop som går gjennom marg og bein. „Cigar!“ Dette „Cigar“ er en skjærende trompettone. Jeg står øyeblikkelig opp, og samtidig med meg står hele Sofoklesgata opp som én mann. Sigarettguttene løper nedover hele den lange gata og skriker og skriker. Han vil ikke selge noen sigaretter no. Nei, det er hans stolthet at han er det første budet om handelen i denne gata, en liten bror av den udødelige Hermes. „Cigar!“ be-

tyr ikke „kjøp sigaretter“, men: „Kom, kom, handelsmenn, solen står alt høyt på himlen, dere forsømmer den beste tiden, hvor blir det av dere, vi skal da endelig se å få begynne med å lure hverandre!“

I løpet av to minutter er den stille og tomme gata blitt én eneste basar, fylt av støyen fra skomakerhammere og utallige skrik. Det lyse „Cigar“ besvares først av et sonort „Limonade“, og så hever det seg heie det brusende, store handelskor. Det lyder like sterkt helt til middagstimen, ebber så ut, kom-

Du går gjennom natten, etter lukten av stekt får; du leter etter en taverne, for å drikke ratzina, Attikas herlige vin, og når du bøyer om hjørnet, står du som trollbundet foran et fremmed, vakkert bilde. Det er som om alle stjernene speilet seg der i steinene på den lille plassen. Det vrirler av små petroleumslamper, som står på slette jorden. De belyser varene til de urokkelige, de som må handle videre om natten også, fordi dagen er for kort til å tilfredsstille dem.

Ja, der har vi det. De fleste av oss anser handelen som en nødvendighet, som må stilles så fort som mulig. Men for grekeren, og særlig for ateneren, er handel en lyst.

En sier om grekeren at han forakter håndarbeidet. Men overalt sitter håndverkerne på gaten. Jeg har aldri sett så mange skomakere og støvlepussere som i Aten.

Kjennere av landet påstår at Atens støvlepussere alle kommer fra en bestemt øy, og bare den som er fra denne øya, har lov å pusse støvler i Aten. Alle andre blir prylt opp, og det kan ikke engang politiet gjøre noe ved. Det gis to klasser støvlepussere; de „flyvende“ og de „fastboende“. De „flyvende“ er små gutter, som drømmer om å bli likeså rik som Basil Zaharoff, som også har begynt som flyvende støvlepusser. De bærer sine kasser med børster, flasker og esker i en bæreim og skriker ut på et esperanto av alle språk. „Extra prima Stuka!“ er deres høyeste uttrykk for speilglans. Bedre enn „stuka med musikk“ kan en ikke pusser heller ikke støvlene, men farger vel oppgitt drømmen om Zaharoffs rikdommer. De er stumme som skjebnen og banker bare med børstene sine på kassen, som er pyntet med blanke messingkuler. Det betyr: „Herre, Deres støvler må pusses, og det straks!“ De er Hermeskuslens sanne prester og forlanger derfor heller ikke noen bestemt pris; men en kan ikke gi dem mindre enn verdien av ti sigaretter. De pusser heller ikke støvlene, men farger

mer bare møysommelig gjennom den hete ettermiddagen, for så med fortvilelsens kraft å stige til infernalsk høyde når solen begynner å synke. Det er som om denne stigende bølge av stemmer skulde holde solkula svevende. „Sol, det kan du ikke by oss. No må du ikke gå ned. Ser du ikke at vi er midt oppe i de herligste forretninger? Sol, bli litt til, å, den synker, det er slutt.“ Men det er ikke slutt. For Prometheus har jo hentet ilden ned fra himlen forat en kan få den inn i små petroleumslamper.

Grekerne og oldtiden

dem nye hver eneste gang. Først blir naturligvis støvet fjernet med en kjempesvamp. Så blir støvlen farget med sprit, hvor fargen er løst opp, og forat dette ikke skal skade læret, kommer det et lag voks over fargen. Dette laget blir så gnidd til høyglans med en fløyelslapp. Alt dette foregår i dybeste taushet. Er verket ferdig, banker mesteren klienten med håndflaten på vristen, slik som smeden gjør med hestehoven.

På spaserturene mine så jeg at mange atener lot skoene sine pusse tre eller fire ganger om dagen. Alt dette skriver jeg som alvorlig mente bemerkninger til spørsmålet om grekerne av i dag er identiske med oldtidens grekere. Det er påfallende at en i oldtidsbygningene alltid finner disse store, flate fotkarene, som er bygd ned i gulvet.

Det olympiske bad i Aten er uten tvil det vakreste svømmebad i verden. Badet selv er med sine mål, de blå gulvfliser og start- og spranganleggene ikke annerledes enn hvert olympisk bad. Dets uovertrufne skjønnhet ligger imidlertid i dets beliggenhet mellom kongeslottet og den store Zevs' tempel. Over syressene rager til høyre Akropolis opp. Går en opp trinnene til det store stupebrettet, kommer en stadig nærmere det lille vakre Niketemplet. Det forsvinner litt etter ganske visst bak venstre skulder, men dukker en opp av vannet igjen og svømmer bort til stigen, får en igjen øye på Niketemplet. Folk som i lang tid har måttet se hestlige ting, skulde få forordnet et opphold i det olympiske badet som øyenkur.

I Pireus, Atens havn, er bodene fulle av levnettsmidler. Det fins kjøtt, fisk, brød og olje helt uten innskrenkning. Aten har overvunnet sulten. Prisene er enorme. Kursen er omtrent 1:600, men den er temmelig stabil, og hver eneste liten støvlepusser har tykke bunter av drachmensedler. Foran tavernene dreies fårene på spidd. Det internasjonale røde kors sender grekerne mel, aksemaktene poteter og sukker. Vel, men hvor kommer så de mange får fra, og

oljen, eggene og grønnsakene? De kommer fra landet selv, det er enkelt nok. Og hvorfor da hungersnøden i 1941/42?

Ja, det er 1943s store hemmelighet. Hemmeligheten ligger forøvrig i dagen, men grekerne behandler den som et mysterium. Den enkle sannhet kan nemlig ikke smigre deres forfengelighet.

Den slue Odyssevs er blitt overlistet. Herr Neubacher, Wiens borgermester, var blitt utstyrt med alle fullmakter for Hellas og spaserte rundt i Aten og så på handelen. Da han kom, fantes det et hvitt marked for fattigfolk og et svart marked for rikfolk. På det hemmelige marked var alt det som ikke fantes på det offentlige. Slik var den indre situasjon. Den ytre var slik at Hellas eksporterte ting, som det i folkets interesse ikke lenger hadde lov å eksportere; f. eks. olje.

Kommissær Naubacher forbød kort og godt eksporten av levnettsmidler, og da allikevel et oljeskip vilde forlate Pireus, lot han det stoppe og beslagla det. Balkan er som en kafé, og saken med skipet spredte seg i løpet av et par timer. Samtidig gjorde kommissæren svartemarkedet til hvitt marked, ved å oppheve alle retningspriser. Enhver kunde forlange den pris han vilde for sine varer. Grekerens trang til å handle er ubetingelig; til utlandet kunde han ikke lenger sende varene sine, altså åpnet slusene seg for det indre greske marked, og underet var skjedd. Det som i årevis hadde ligget under Atens asfalt, kom fram i dagens lys, som berørt av en tryllestav. Den store tilførsel regulerte prisene.

På kaféene hørte en det naturligvis annerledes, men det er jo greske kaféer — og en kan ikke forlange at de skal rose en fremmed.

Men jeg vilde jo fortelle om Pireus. Ja, det strekker seg no som før en skog av master i havnen. Men det er en meget uttynnet skog. Det er ute med grekernes stolthet — å ha en av verdens største handelsflåter. „Trevegene“, etter det gamle orakel atenernes siste tilflukt, er blitt røvet av englanderne.

Hva det vil si, kan en bare bedømme når en har vært i Hellas. Der legger et lite skip til kaien. Landgangen blir lagt ut, og en tredveårig mann, ytterst elegant, med hvite sko med brun lærbesetning, rosa skjorte, panamahatt, alt litt flekkete, går opp til den nærmeste kaféen og får skoene sine pusset. Mannen ser ut som om han hele sitt liv har spilt ecarté med folk uten form. Denne mannen er det lille skipets kaptein. Han kommer fra en lang og eventyrlig reise. Uten kompass, bare etter stjernene har han styrt skipet sitt gjennom virvaret av øyer. Han hadde stadig vært på flukt for ubåter, og pint av hete og kulde hadde han på fire uker opplevd mer eventyr enn andre folk i hele livet. Mannen med spilleransiktet, som sitter her og drikker absint og ser på støvlepusseren med et tomt blick, er en helt.

I kjærligheten til havet åpenbares grekernes sanne fedrelandskjærlighet.

Fortsettes side 23

→
Løsten: En pansergrav overvinnes. I feberaktig hast skuffer grenaderene en veg for de framrykkende panservogner, kanoner og tross-kjøretøyer

Foto: Krigskorrespondent Morocutti

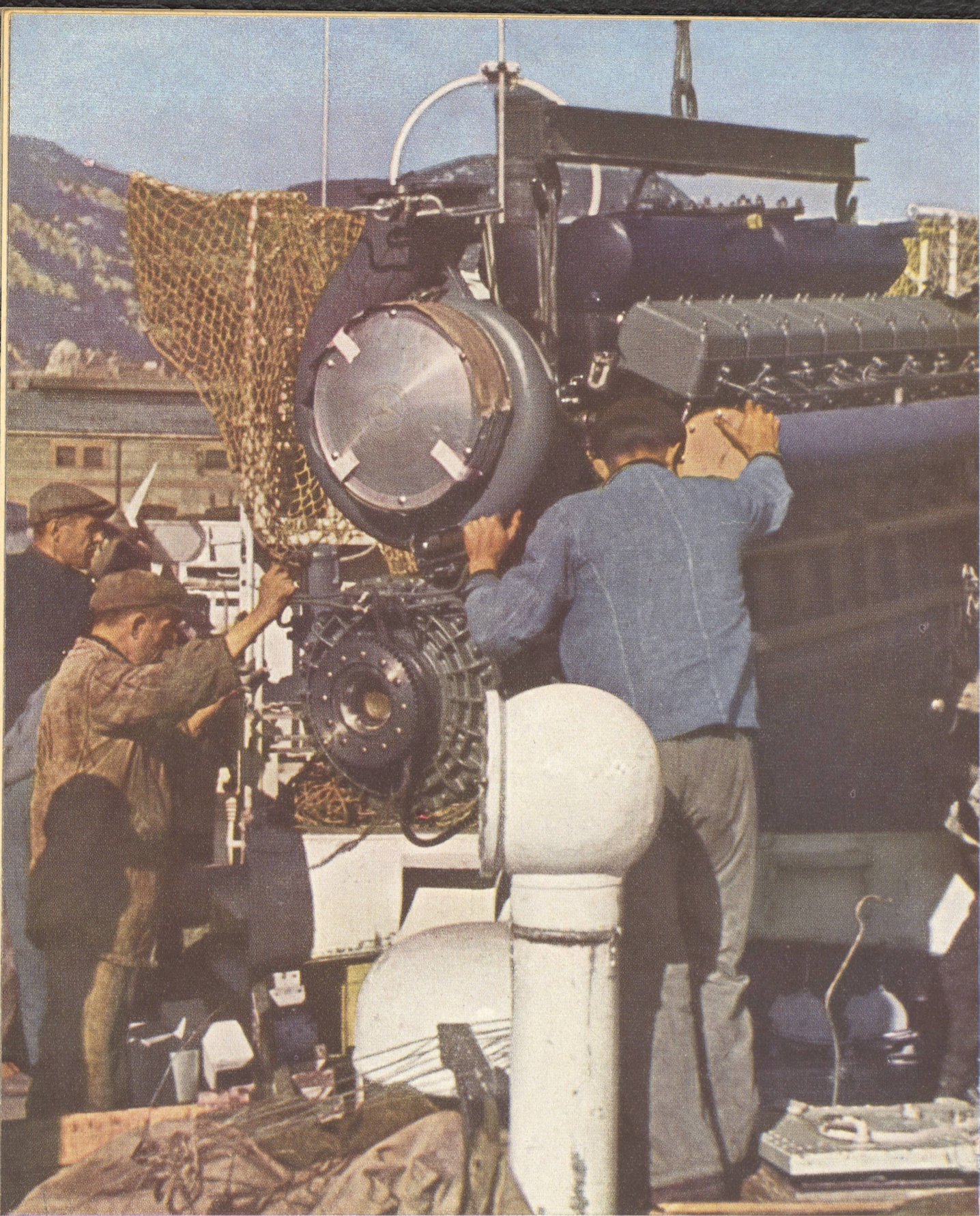

Temperaskisse av PK - krigskorrespondent von Reppert-Bismarck

Pansergrenaderer. En hvilepause i den erobrede pansergraven

I ET HURTIGBÅT- STØTTEPUNKT

Hurtigbåtens hjerte. De store motorer blir senket ned i maskinrommet gjennom det åpne dekket

PK-foto: Krigskorrespondent Tölle

Båt ved båt. Fort og sikkert skrider arbeidet på dekk-overbygningen og i båtens indre framover; de tunge våpen blir bygd inn, og snart er en ny flotilje rede til innsats

ATTISK SOMMER

Fortsatt fra side 18

De nakne fjellene, det skjodesløst drevne jordbruket, alt dette vender grekerens blikk mot havet. Han tenker ikke gjerne i generasjoner, som bonden må. (Et oliventre trenger tredivve år, før det bærer frukt.) Han vil fort bli til noe, og derfor handler han eller går til sjøs. Her kan ingen motgang ta motet fra ham, som i jordbruket, og her trosser han enhver fare. På havet er alle grekere helter. Hvis grekerne hadde hatt like meget politisk som nautisk forstand, vilde de aldri ha tillatt det engelske spill. Det tyrkiske eventyr i 1919 har ikke gjort dem kløkere, og denne gangen har det kostet dem deres „trevegger“. Disse konstateringer som bidrag til spørsmålet om grekerne av i dag er vesenslik grekerne i oldtiden. Jeg kan huske at jeg engang leste om liknende skildringer av gresk kortsynthet alt i „Den peloponnesiske krig“ av Tukydidides.

*

I formiddag, da jeg igjen var kommet fra det olympiske badet, hørte jeg hyrdefløyten, mens trikkene rullet til høyre og venstre. Jeg hadde hittil ikke hørt noen hyrdefløyte, men jeg visste straks at det var den. Klangen kom fra Nasjonalparken. Jeg styrtet tvers over gaten, til sjåførenes og politikontablenes store skrekk, og lette under trærne etter oldingen med fløyten, for det måtte være en olding, en gammel bonde med et silanansikt, som Sokrates. Der hører jeg den nær meg, den fortryllende og dog så enkle musikk, og no ser jeg også hvor den kommer fra. Den store høyttaleren... Hyrdefløyten er pausesignalet til Athens kringkastingssender.

Åja, den store Pan er død, og jeg er trett av å la meg narre av gjenspeilingene fra en annen tid her i denne byen. Lykkelig er den som ikke kjenner noe til fortidens storhet, som kanskje var så helt annerledes i sine mål. Hvem sier no at det ikke er feiltagelse, alt det vi tror å vite om oldtiden? For hvis noen her, hvor jeg no nettopp fant høyttaleren istedenfor Pan, stilte seg ved siden av meg og sa at Akropolis, som svever der høyt oppe over trærne, slett ikke er virkelig, men bare en projeksjon av dyktige kino-fagfolk fra en kjempemessige laterna magica på himlen, ja da vilde jeg være i stand til å tro ham.

Men kanskje gjør bare vissheten om avskjeden meg så bitter. Jeg skal dra til Kreta imorgen. Egentlig er det jo vakkert og ikke ergerlig at grekerne har tatt hyrdefløyten til pausesignal for radioen.

*

Avskjedsbesøk på Akropolis. Nede i byen er det alt skumring, og en raslende klang lyder hitopp. Jeg kjenner denne lyden, men jeg kan jo ta feil, Nei, jeg tar slett ikke feil, for no ser jeg det jo også helt tydelig, her fra min

plass på den gamle borgmuren — over meg vaier fanene i kveldsvinden — der nede ruller panservogner gjennom byen. Mine øyne er ikke av de beste, men disse lange rørene, skulde det virkelig være „Tiger“? Jeg må ned igjen. På vegen forbi Partenon løper jeg nesten mot en av de kjempemessige betongklosser, som jeg har ergret meg over hver gang jeg var her oppe. Hva har betong å gjøre her oppe i denne rene marmor- og granittverden?

Det er underlig, i klangen av panservognene blir det med en gang klart for meg at betongklossene er låsene for gudbildenes underjordiske skjul. En har gjemt dem inne i fjellet. Et beskyttelsesrom for Hellas' guder. For det er slett ikke sikkert at Akropolis ikke blir bombardert.

I Nashville i Tennessee har amerikanerne bygd opp en helt nøyaktig etterlikning av Partenon; sågar den fullstendige skulpturutsmykning på ytterveggene er der.

De vil henvise til dette praktstykke, hvis en bombe skulde rive i stykker restene av templet, som en har opprettet for den guddommelige kvinne. (Denne bemerkning har jeg notert i notisboken min for 28. mai. No, bare et par måneder etter, har Roosevelt uttalt etter ødeleggelsen av Den hellige Lorens' basilika: amerikanerne har penger nok til å bygge kirken opp enno vakrere enn den var).

Da jeg er nede ved foten av borgfjellet, er det alt meget mørkt. I mørket drønner panservognene i en endeløs kjede forbi meg nedover vegen til Peloponnes. Det er ganske riktig „Tigere“. De lange rørene vipper. I de åpne lukene står kommandantene, med blikket tilsynelatende stivt forover. Det raslende toget tar ingen ende. Jeg vandrer ned mot byen, hvor panserstrømmen kommer fra. De første må no nettopp være kommet forbi den hellige Eleusis-vegen, mysterienes gamle, døde by, hvor bare det hellige vannet lever, som de fattige om aftenen henter opp av brønnen — som for tretusen år siden. Her i Aten står menneskene tett sammen foran kaféene og ser med store øyne på panservognenes nattlige marsj. Den engelske agitasjon har jo påstått at tyskerne hadde bare to-tre av disse tigrene, som de viste i uke-revyen sin, og no rasler de forbi her alt en hel time, og det ser ikke ut til å ta slutt. Ved veggene brytes den harde lyden og stiger som langtrukne posautoner opp i natten. Det er Mars' sang, som jeg tidligere hørte drønne så mektig rundt den gamle borgen. Skulde hans brødre og søstre — Hellas' gamle guder — ikke våkne i sine kasematter, skulde de ikke endelig velte vekk betongklossene og begynne å vandre i denne byen og på disse blå fjellene igjen ved siden av den rappe Hermes?

Kanskje?

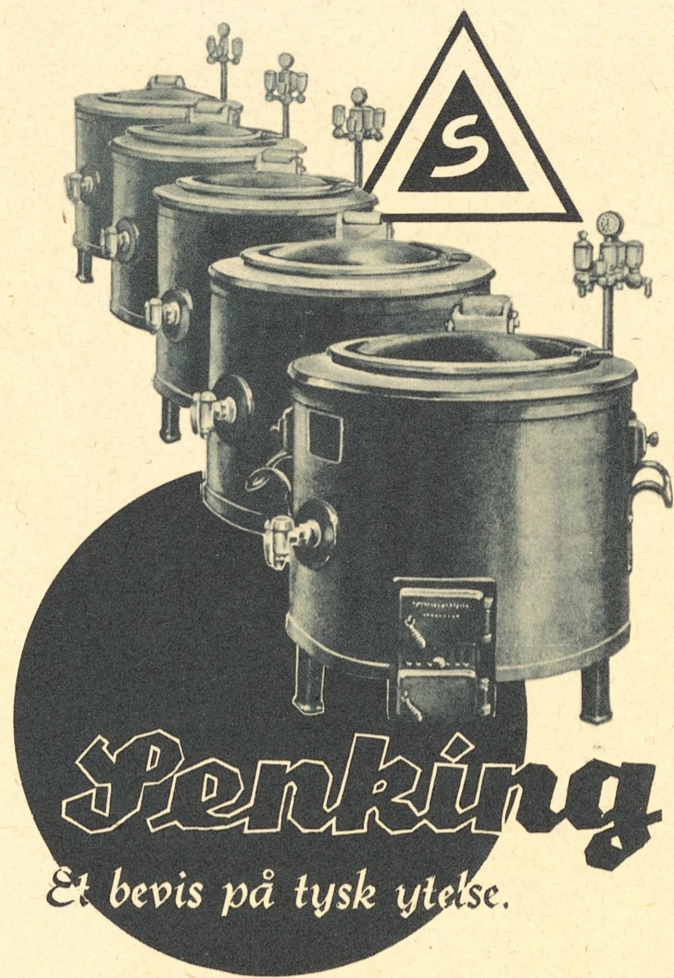
Avrion!

OG TRANSPORTABLE KOKEANLEGG /

7928/UB

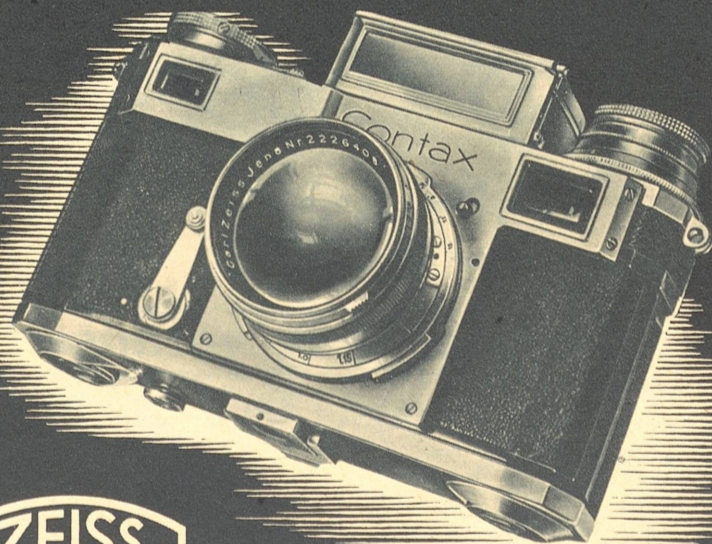
HUSHOLDNINGS-KOKEAPPARATER / FASTSTÅENDE

VASKERIMASKINER / BAKERIANLEGG

SENKINGWERK HILDESHEIM

Contax

ZEISS
IKON

ZEISS IKON AG. DRESDEN

INFORMER DEM NU, KJØP I FREDSTID
SKARPMOEN & CO., DRONNINGENS GATE 36, OSLO

Overalt hvor man taler om lægemidler, kjemikalier og reagenser, nyter navnet E. MERCK spesiell tillit.

E. Merck

DARMSTADT · CHEMISCHE FABRIK · SIDEN 1827

Dr. Schleussner

ADOX

FOTO

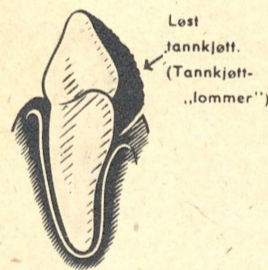
*Verdens
eldste fotokjemiske
fabrikk*

verdenskjent og velansett

Grunnlagt 1800

EMIL BUSCH A.-G.

Paradentitt

er ved siden av tannråten (karies) den mest utbredte tannsykdom. Det er en sykdom i tannkjøttet og tannhalsen og forårsakes hovedsakelig ved feilaktig ernæring, mangelfull tygging og utilstrekkelig tannpleie. Forlang gratisbrosjyren „Gesundheit ist kein Zufall“ fra Chlorodont-Fabrik, Dresden N 6.

Chlorodont

viser vegen til riktig tannpleie.

Det store utkast til en fantastisk kulisser. På tegneskolen i Arles har Raymond F. fra Avignon forberedt seg vel for sitt yrke

I DET GAMLE YRKE

Krigen syntes å kaste den unge Raymond F. ut av hans bane. Han vilde bli scenemaler. Filmverdenens storartede sceneri lokket ham. Men produksjonen i Frankrike var innskrenket. Da ble han kalt til Tyskland, og her ble så igjen vegen åpnet til det arbeid, som han er så interessert i. Slik slår også krigen bruer fra i går til i morgen. Raymond F. gjør i dag i Bayern utkast til filmkulisser. I filmateljéet der arbeider utenlandske håndverkere og kunstnere ved siden av tyskere. „Signal“ forteller her om dem

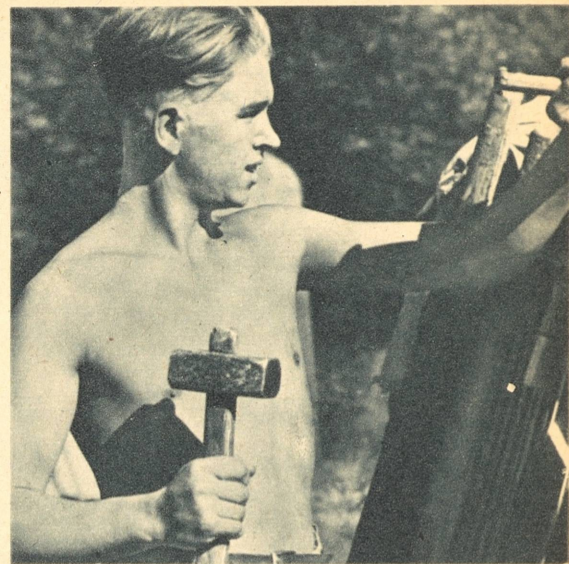
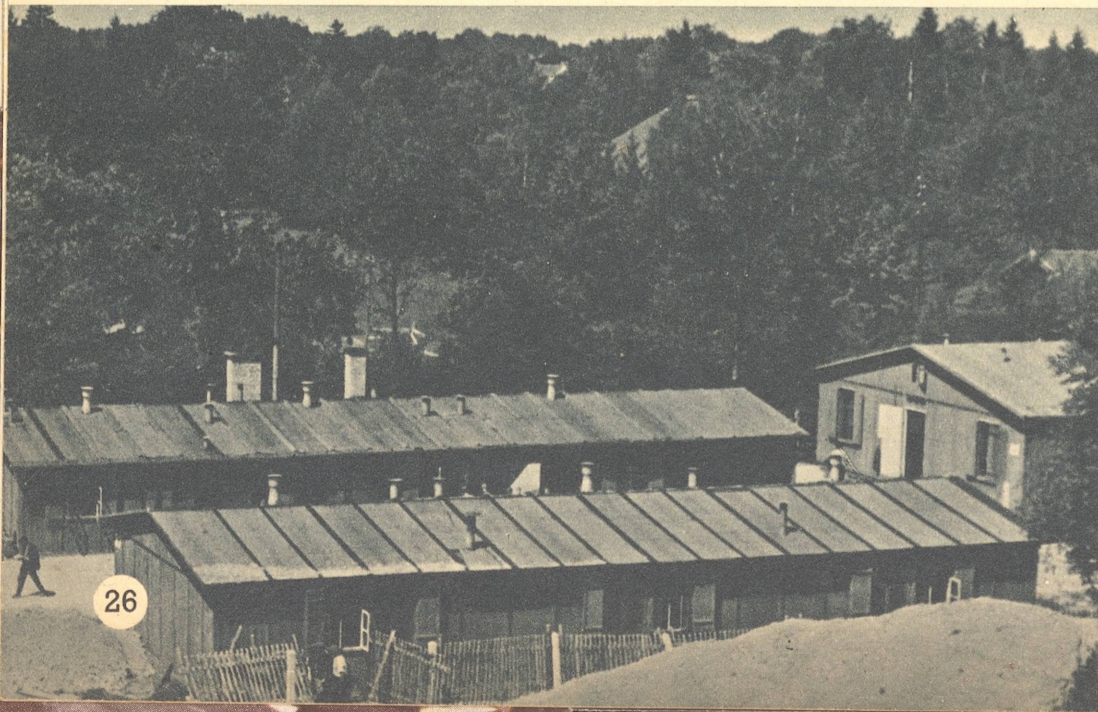
→
De bygger på filmens trylleri. Fra Bulgaria og Danmark kom snekkerne, som her bygger en glansfull asade for en ny film

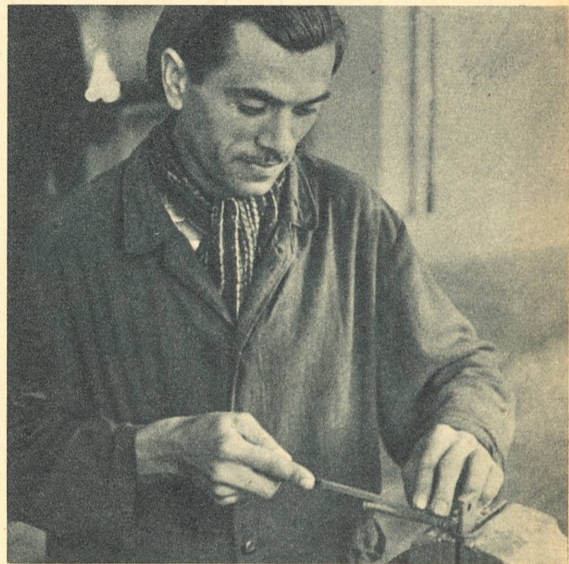

„Det mangler enno noe ved haken . . .“ mener Pierre F., som utdannet seg til plakattegner på Beaux Arts i Nancy. Reklameplakater for filmer er hans spesialitet

Det skal minne om heimen. Filmselskapet lot opprette en egen leir for de utenlandske arbeidere. Malere og håndverkere framtryller et stykke heimland i rommene

Det er vel og bra å tjene penger, men . . . Einar D. fra København svinger enno hammeren i atelierverkstedet. Men det vil vel ikke vare lenge: han har meldt seg til den danske frivilliglegion

„Når hans nøkkel blir filmet“ . . . må kunstlasesmeden A. fra Sofia bevise at Bulgaria arbeider meget nøyaktig

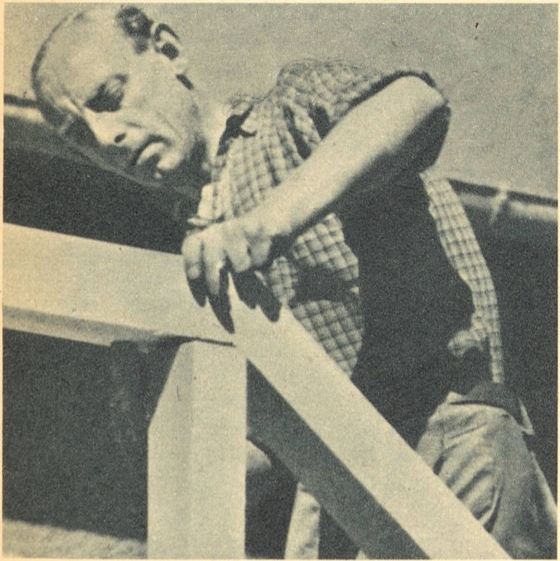
No overfor ganske andre oppgaver. Svend A. kom alt for tre år siden fra det stille Forlev i Danmark til Tyskland. Mange store byggeplasser var hans doméne. I dag tømmer han filmkulisser. Det liker alleriktige håndverkere

Som i parkanleggene på et kursted. Europeere fra alle land befolker atelierets verksteder. I pausene og etter arbeidet nyter de promenadene, „som i Baden-Baden . . .“

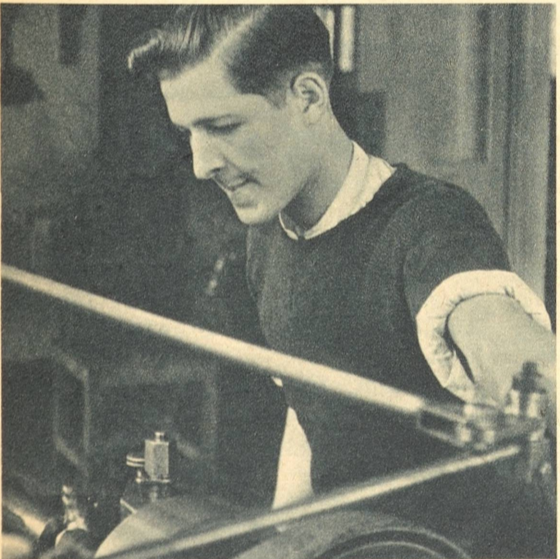

Hver måned sender han hundre Mark heim. Skiltmaleren Richard B. sørget alt i København bestandig for sine gamle foreldre. Han er glad over å tjene så godt „ved filmen“

Når bare kona også er her . . . Snekkeren Jan A. er 31 år gammel. Da må kona jo også være i nærheten! Han har fått henne til å komme hit fra København, hun vil også arbeide

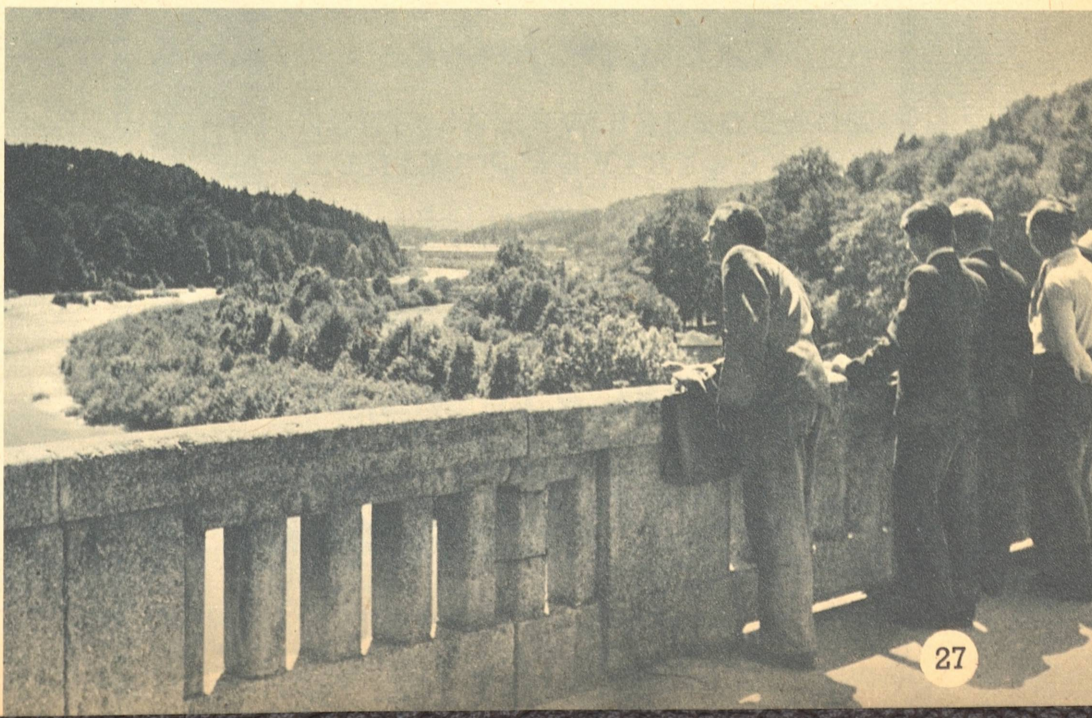
Vincent vil bli konstruktør. Den 21 årige maskinlåsesmed kom fra København for å tjene penger til sin videre utdannelse. Han vil nemlig gå polyteknisk skole. Han er full av ingeniørplaner

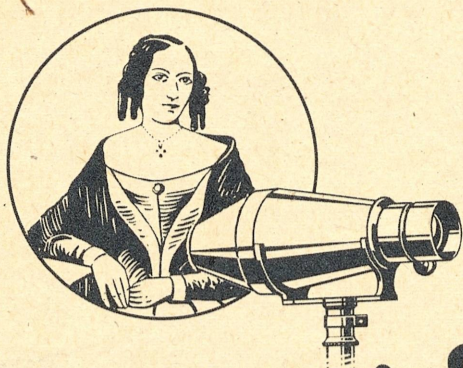
„Han interesserer seg for det nye Europa“ . . . Det har en bulgarer sagt, en maler og fotograf fra Sofia. „og i Tyskland kan en lære så meget og tjene så godt“. Det snakker de om no ved bordet og syns også at bulgareren har rett

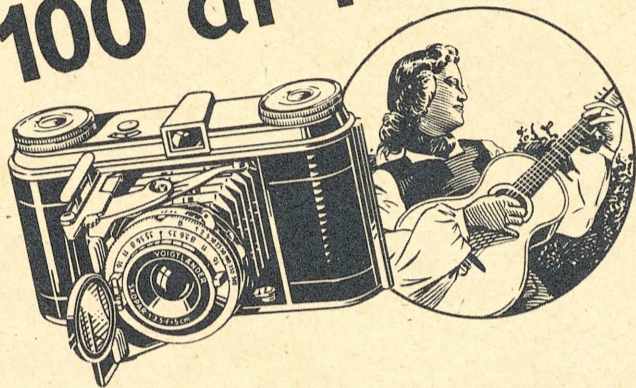
Paraplyen må bli svartglinsende av væte. Reklametegneren Svend A. vil vise de tyske filmfolkene at han også har lært noe derheime i Odense. Og det stemmer: hver eneste strek er riktig

Film og en deilig verden — og hva mer? Utlandingene som arbeider i Bavaria-atelierene har daglig filmens trolldom rundt seg, og om søndagene det herlige landskap med Isardalen og Alpe i nærheten

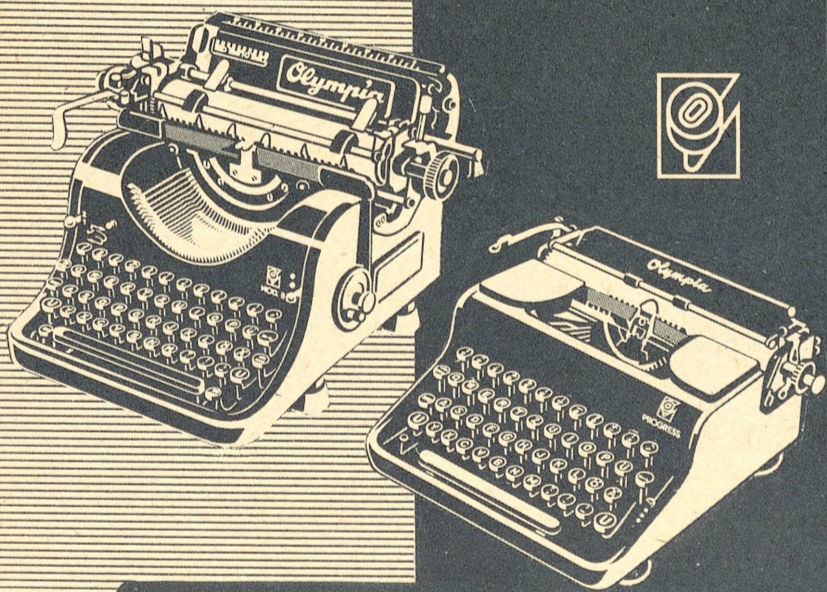

100 år i foto

Voigtlander

Olympia

KONTORSKRIVEMASKINER
REISESKRIVEMASKINER

OLYMPIA skrivemaskiner er fremstillet av
Olympia Büromaschinenwerke AG., Erfurt

Generalagentur for Norge:

G. A. GJESSING & Co. A/S., OSLO

Olympia salgssteder i Amsterdam, Belgrad, Budapest,
Bukarest, København, Madrid, Paris, Rio de Janeiro, Stock-
holm, Zagreb. Olympia agenturer i alle verdens storbyer.

17.113

AMERICANA:

Mellom gunst og hat

Helt siden menneskeheten ble seg sine raser bevisst har det forekommet raseproblemer. Følgende artikkel viser hvordan De forente stater tar fatt på dem. Leseren kan så selv gjøre seg opp sin dom

Ved presidentvalget i 1940 gjorde negerstemmene i USAs nordstater utslaget for Roosevelts gjenvalg. Av forståelige grunner er det blitt snakket lite om denne kjensgjerning i USA. Den har imidlertid overordentlige følger. Roosevelt, så vel som Willkie, som allerede har anmeldt sin kandidatur for 1944, har gjennom måneder i en skarp kamp konkurrert om negrenes gunst. Således går det ikke en måned, hvor ikke en av de to konkurrenter ved en symbolsk gestus gir uttrykk for sin særlige sympati for de amerikanske negrer. Særlig har Willkie ofte i den siste tid krevd negrenes fullstendige likeberettigelse i USA og framfor alt i arméen.

Den kjente forfatterinne av kinesiske romaner, fru Pearl S. Buck har for eksempel i tallrike artikler gått inn for rasenes likestilling i USA. Hun erklærte at det viktigste argument for å holde negrene nede, er frykten for at de hvite og svarte skal blandes. Dette er imidlertid ikke noen tilstrekkelig grunn for den dårlige behandling av 12 millioner negrer i USA. Man kan ta raseblandingsfaren med ro. Det amerikanske demokrati vil klare den. Så langt talene og gestene.

Samtidig er det imidlertid i sommer kommet til de heftigste rasekamper i USA siden 1919. På så forskjellige steder som Los Angeles ved Stillehavet og Florida i sør, i Newark og New

York i øst og kraftigst i Detroit, Henry Fords by, brøt det ut uroligheter, hvor hundrevis av svarte og hvite mistet livet.

I Detroit var det ikke tilstrekkelig politi til å bli herre over raseurolighetene som i slutten av juni behersket hele byen i over 24 timer. I Paradise Valley, negerkvarteret i Detroit, hadde der spredt seg det rykte at en negerkvinne var blitt druknet med sitt barn i Erie-sjøen av en bande hvite. Ryktet virket som ild i tørt gress. I løpet av en halv time hadde negerbander stormet og plyndret samtlige forretninger som eides av hvite. Biler ble stoppet og satt fyr på. En læge som tilfeldigvis på denne tid var blitt kalt til Paradise Valley, ble oppdaget av en negerbande. Han døde under frenetiske hyl fra de afrikanske urskoger — trampet ned av dusinvis av svarte. Den neste dag dro no hvite rustningsarbeidere gjennom Detroits gater, bare iført skjorter og bukser, med oppbrettede skjorteærmer og bevæpnet med stokker og prylte opp enhver neger de kunde få tak i. Mange døde ble liggende igjen. Opphisselsen var så stor at 90 % av arbeiderne ved mange rustningsbedrifter ble borte fra arbeidet denne dag. Noe liknende fant så sted noen uker seinere i Harlem, negerkvarteret i New York.

Grunnene til at rasehatet flammer opp, ligger klart i dagen. Siden 1940 er hundretusener av negrer, som hittil

Et bilde fra de nyeste raseuroligheter i Detroit, som i slutten av juni 1943 behersket hele USA-byen. Bander dro gjennom gatene, svarte mot hvite, hvite mot svarte. Det gas mange døde. I mange rustningsbedrifter ble 90% av arbeiderne borte fra arbeidet

var landarbeidere i sørstatene, dradd nordover til industribyene. De bor der i utkanten av byen i elendige barakker eller i hytter som er satt sammen av blekk. Ingen tar notis av dem. De hygieniske og sosiale forhold i disse nylig oppståtte slums er etter realistiske amerikanske beretninger ubeskrivelige. Men samtidig frykter de hvite arbeidere at de svarte arbeider for mindre lønn, selvom de nuværende lønninger, som de store kullgruvestreiker har vist, ikke er tilstrekkelige for de hvite arbeidere med henblikk på inflasjonen i USA.

Ved alle disse momenter er rase-

hatet i USA steget på det kraftigste. Politikernes offisielle erklæringer om likestilling for negrene har framkalt det motsatte av den tilsktede virkning.

De hvite arbeidere merker derved bare så meget kraftigere presset fra de urolige svarte masser mot sitt eget sosiale nivå. Intet var mer typisk enn at 20,000 arbeidere ved Packard-fabrikken i Detroit gikk til streik i mai, fordi noen negrer var blitt ansatt som mesterarbeidere. Direksjonen for Packard-fabrikken hadde bare forsøkt i beskjeden målestokk å realisere de prinsipper som var blitt så høytidelig forkynt av Roosevelt, Willkie og fru

Buck. Resultatet var katastrofalt. De ansatte mesterarbeidere måtte settes på porten før de 20,000 hvite arbeidere opptok arbeidet igjen.

I veststatene har disse rasekamper også allerede utvidet seg til det store mexikanske mindretall i California. Under rasekampene i Texas og California er mexikanere blitt behandlet akkurat som negrene. Problemets tyngdepunkt ligger imidlertid i rustningsindustrien i nord og øst. Der er neger spørsmålet blitt til et uløselig dilemma, fordi yankeene i nord ikke har de gamle erfaringer i behandlingen av negrene som den hvite overklasse og

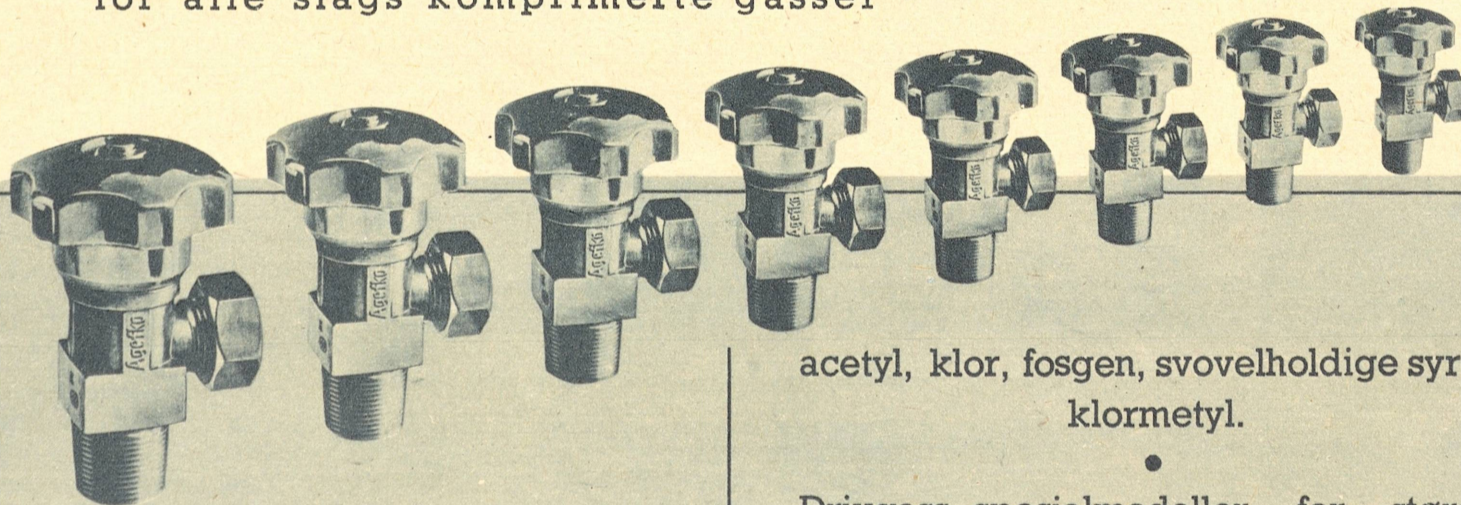
den hvite arbeider i sør har. Derfra truer som følge herav også de alvorligste farer.

Det viser seg at de offisielle erklæringer fra de ledende personligheter i USA ikke har noen som helst betydning for tingenes virkelige forløp. Kløften mellom hvite og svarte er større enn noen sinne. I Washington ser man ingen utveg av dette dilemma. Som en snikende gift eter det uløste rasespørsmål seg stadig dypere og dypere inn i USAs labile sosiale oppbygning. Raseurolighetene i sommer er etter all sannsynlighet bare opp-takten til enno kraftigere rystelser.

Stålflasker-Ventiler

Gjennomgangsventiler - Hjørneventiler

for alle slags komprimerte gasser

som kullsyre, surstoff, kvelstoff, edelgasser, pressluft, vannstoff, ammoniak,

acetyl, klor, fosgen, svovelholdige syrer, klormetyl.

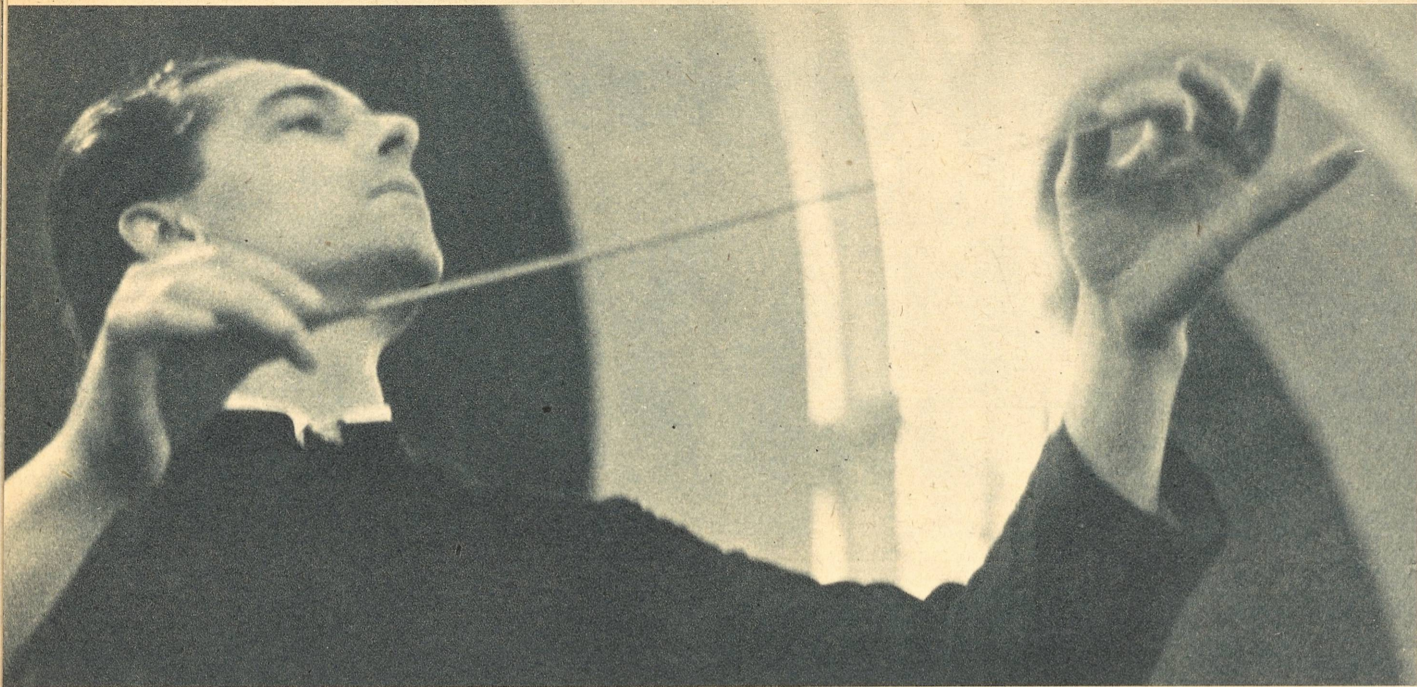
Drivgass-spesialmodeller for største ystelser, med kokegass, generatorgass, **Methan, Propan, Butan.**

KOHLENSÄURE-INDUSTRIE

AKTIENGESELLSCHAFT

ABTEILUNG VENTIL-FABRIK · BERLIN W 62

50 års praksis Beste verkstedsarbeid og hensiktsmessigste konstruksjoner garanterer størst mulig sikkerhet og billighet i drift for et hvert formål.

Herbert von Karajan står foran orkesteret, fullstendig hengitt til klangen som hans hender med fin følelse modellerer

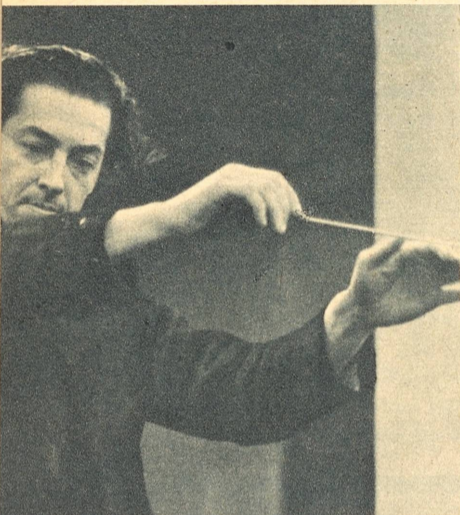
I SAMKLANG MED NUTIDEN

Det er knapt fem år siden det i Berlin opptrådte en ny dirigent, først i en filharmonisk konsert, så ved dirigentpulten i Statsoperaen med en klassisk finpusset „Fidelio“, en glødende „Tristan“, og en buffonesk-sprudlende „Mestersanger“-oppførelse — og straks var en klar over at den nye dirigenten var kommet, representanten for den nye generasjon, som med fortrinlig kunnskap og musikalsk intensitet rykket de gamle partiturer inn i nutidens klare lys. Herbert von Karajan var det nye navnet — i dag kjenner hele den musikalske verden ham.

Dengang hadde den unge dirigent alt en kort og raskt stigende løpebane bak seg. Salzburg, den musikalske Mozartby, er hans heimby, og han har studert i Wien. Etter noen begynnerår ved teateret i Ulm, dro han i 1934 seksogtyve år gammel til Aachen, hvor han som den betydelige Peter Raabes etterfølger rykket opp til byens generalmusikkdirigent, som ved siden av operaen også hadde konsertvesenet med et utmerket kor under seg. Alt herfra virket han i utlandet: i Amsterdam gjorde han i spissen for byens filharmonikere, og i Bruxelles som leder for sin Aachener sangforening dypt inntrykk med Bachs h-moll-messe.

I mellomtiden er hans virkekrets blitt større. I 1941 tiljubler Paris hans „Tristan“, som han dirigerer under et gjestespill av hele Berliner Statsoperaen; en slik grad av orkestral gjennomarbeiding med så sterkt dramatisk tempo hadde en hittil aldri opplevd her. Alt tidligere var han i Budapest og Madrid, i Rom, Milano og Florens blitt feiret som en tolker av tysk symfoni, der rev alle med seg.

Karajan dirigerer alltid utenat, både i opera og konsert; om det er en Mozartsymfoni eller kjempearbeidet Strauss' Elektra — alltid kan han uten partiturets hjelp meddele orkesteret sin klangforestilling inntil den minste enkelhet. Hans klangforestilling er en utsøkt klangfølelse, som spiller med de sterkeste kontraster og sarteste sjatteringer, og til og med forlener ofte hørte verker nyhetens overraskende glans. Denne ungdommelige, elastiske mann, som med beherskede, ofte skjødesløst antydende, så igjen viljesterkt sammenfattede bevegelser spiller på orkesteret som på et instrument, er som et medium, der gjennomstrømmes av uhyre krefter. Han taper ikke seg selv derved, han kan styre og fengsle dem og slippe dem løs i vulkansk utbrudd; han behersker det elementæres hemmelighetsfulle magi, som er vår tids skapende kraft.

Konsentrert og vendt mot den første klingende tone, hever Karajan taktstokken...

... enno holder han med forsiktige hender den økende stigning tilbake...

... og lar nu klangen bruse fram med en fri, svingende bevegelse

Øyet framhever betydningsfullt den alvorlige kantilene fra et soloinstrument

I sprudlende scherzo setter venstre hånd glitrende fargelys på

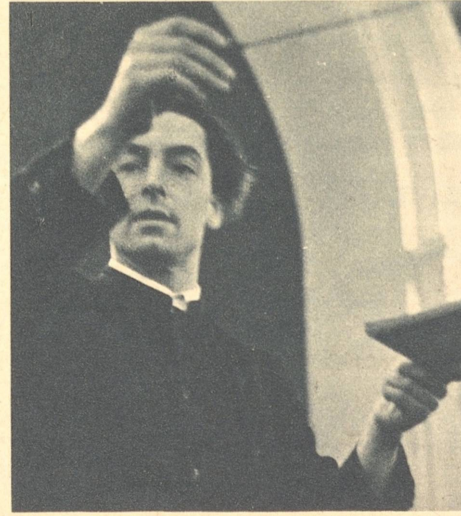
Også den fjernt sittende gruppe av blåsere blir ledet med lett hånd

Stadig nye klangfarger blir trukket fram av orkesteret som hed hjelp av usynlige tråder

Alle krefter er sloppet løs; dirigenten gir seg hen til klangen

Med et beherskende kraftfull sammenfattet grep slutter symfonien

→
Under arbeidet før prøven. Herbert von Karajan diskuterer partituret med sin konsertmester Siegfried Borries

Festen begynner. Det store fest-opptog under Tirols landsskytstevne 1943 går igjennom Innsbrucks gater

1943 som 1363

Fra en av Tysklands mest interessante folkefester

Hele verden kjenner Tirol, for tyrolerdraktene har som få andre i det siste decennium preget moten i alle fem verdensdeler. Mon en vet noe særlig om menneskene, som har skapt disse draktene og bærer dem enno i dag? — „Signal“ har besøkt tyrolernes stors:e fest og forteller om den: På høytidsdager er menneskene mer opprømt enn ellers, en lærer dem lettere å kjenne...

Folkefester kan ikke lages. De som virkelig er det, vokste fram av landets jord og historie og egenarten hos det folket, som bor der.

Det „store landsskyttestevne“ i Tirol, som også i år ble feiret i Innsbruck, har denne karakteren. Da strømmer landets skyttere sammen fra fjell og dal og utkjemper med våpen av store og små kalibrer, med gevær, bøsse, „stutzen“, revolver og pistoler ved mange skytestender — denne gang var det 179 — årets skytekonkurranse om æres- og pengepremier.

Altså en stor „skytterfest“, som også feires andre steder?

Slik kunde det se ut ved første blick. Men i Tirol er skytterkunsten ikke noe spissborgerlig behagelig anliggende. Foreningene til Tyroler landsskyttere og „standschützen“ som de kaller seg, har i uminnelige tider vært landsforsvarets ryggrad. Landsskytterne har gjennom alle tider vært landets forsvare i dette alpelandet. I Tirol, som er bebodd av et folk av bønder og jegere, er hver eneste mannlig innbyggere sammenvokst med våpenet gjennom tusen år. Først var det armbrøstet, så flinten. Landsskytternes og „standschützenes“ gilder, dannet av „alle ærlige menn av adel, borgerskap og geméne“ (det vil si: bøndene), besto i sine begynnelsesgilder alt i det 12. århundre. Siden 1363 kan de påvises dokumentarisk. I Tyroler-samfunnene hørte skytestanden i uminnelige tider ved siden av markedsplassen og gressvollen til samlingspunktene for landsbylivet. „Landet i fjellet“ kaller Tirol seg. Det er svakt bebodd. Bare 25 mennesker på kvadratkilometeren. I en av Tirols daler fins det en kommune på nesten 1200 innbyggere, som omfatter en areal likeså stor som Berlin og Wien. Det er et hardt land og huser harde mennesker. Også av dette landet har som tilfelle er med så mange andre land på jorden humbugreklamen og falsk „romantikk“ tegnet et bilde, som er meget forskjellig fra

virkeligheten. En kan bare tenke på hvor krast det virkelige Japan atskiller seg fra de europeiske operettens „Japan“. Derfor er også Tirol og de magre, seige, tause og skarptskårne tyroler i sannhet annerledes enn en gjerne maler dem: stadig jodlende, overmodig dansende og flørtende ved vinduene. Tyroleren er djerv, trofast mot heimen og mandig. Uttrykk for denne nasjonalånden er gjennom århundrene det egentlige lands- og „standschützenvesen. Tirol er skarpskytternes land. Og minst engang i hvert århundre har tyroler-skytterne forsvart sitt heimlands frihet med uhyre blodige ofre. „Frihetens gemsevakt“ har en dikter kalt tyroler landsskytterne.

Av disse skyttere har helt siden det 17. århundre landets militære formasjoner vært satt sammen. Hvordan de alltid var og er, forteller historien, fra 30-årskrigen og fra den spanske arvefølgerkrig fram til Tirols reisning under folkeføreren Andreas Hofer mot Napoleon i 1809, til den første verdenskrig og til i dag. I 1915 holdt de 36 000 mann sterke frivillige standschützen — det er de enno unge og de gamle opp til 70 år — i ukevis Tirols sørgrense, til de dengang i Russland innsatte berømte regimentene av tyroler „keiserjegere“ og landsskytterne kom til forsterkning. I september 1914 falt et regiment av keiserjegerne, som ble innsluttet av en russisk divisjon, til siste mann. I dette slaget viklet en soldat — som forble ukjent — regimentsfanen om livet og begravde seg i en sump for ikke å overlate fanen til fienden. Keiserjegerne fire regiment hadde i verdenskrigen 1914/18 16 000 døde. Det østerrikske eliteregiment av „Hoch- og Deutschmeistere“, som var keiserjegerne jevnbyrdige og som likeledes for en stor del var satt sammen av tyroler landsskyttere, kjempet i 200 slag og mistet i verdenskrigen 58 % falne. Mens det i verdenskrigen gjennomsnittlig på hvert tusen av befolkningen i hele Det tyske rike kom 27 falne, døde i Tirol 39 av 1000 soldatdøden.

Et bytte fra Middelalderen. I dette årets festopptog under det store landsskyttestevne i Innsbruck rullet et historisk ildrør, trukket av tyroler-skyttere i urgamle drakter

Musikk til hest. Hver enkel forening av tyroler-landsskyttere har sitt musikk-kapell. Medlemskap og instrumenter er mange ganger gått i arv i århundrer fra far til sønn

Ung tyrolerinne i festdrakt. Så malerisk som hun viser seg her ved det store landsskytterstevne i Innsbruck, ser hun ikke ut til daglig no i krigen. Da bærer hun en fabrikk-arbeidskittel, et hjelpepostbuds uniform, eller da står hun med liden på bratte enger

Tirols hemmelighet

For å forstå betydningen av landskytterstevne for tyrolerne riktig må en kjenne landets historie. Denne historie, som i store linjer ikke er meget forskjellig fra Europas alminnelige utvikling opp gjennom århundrene, oppviser dog et element, som det i virkeligheten ikke gis noen ekte parallel til.

Tirols bondefolk var i hele sin historie aldri ufritt. Det har fra begynnelsen av politisk vært med å bestemme sitt lands historie, ganske visst annerledes enn naboene derover i Sveits. Sveitserne skaffet seg selv sin øvrighet og gikk ut av Det tyske rikets forbund. Tyrolerne holdt alltid nøye fast ved sin øvrighet — om det var en greve eller hertug, landsfyrste eller stattholder. Men sin frihet ga de aldri slipp på.

Mens for eksempel hele Europa utviklet seg mot absolutismen, skapte de tyrolske bønder sitt frihetens „magna chârta“, sin egentlig forsvarslov. Der fastla de for seg selv den alminnelige verneplikt og avledet derav samtidig retten til å bære våpen. Det var i 1511. Femten år seinere, da bondekrigen raste gjennom Mellom-Europa, oppsto Tyroler-landsordningen, et av de interessanteste minnesmerker i bondepolitikens historie, hvor allerede den setningen står at fellesnyttens går foran egennytten.

Bare den som vet det, forstår Tirols landsskytterstevne som tyroleren selv forstår det: som en fri forsamling av frie, forsvarsdyktige menn, som frivillig innordner seg i et større hele og frivillig øver seg i våpenbruken.

For å si det klart og tydelig: For tyrolerne har friheten gjennom alle tider ikke betydd det å handle som det passer. For dem er friheten stolt og bevisst en innføyer i livets nødvendigheter. Denne gudfryktige og mandige måte å tenke og handle på er Tirols hemmelighet.

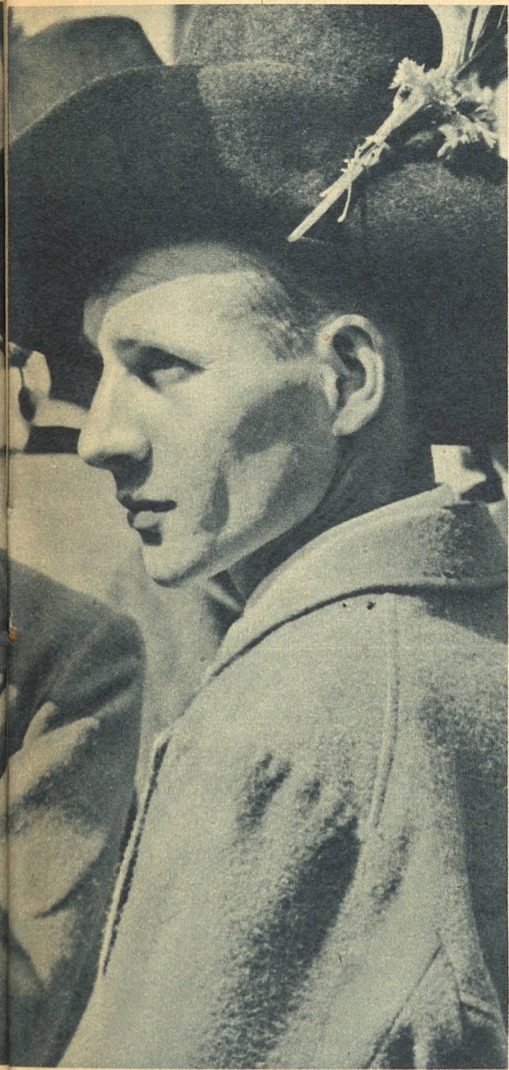
Tyrolske karakterstudier. Tyroler-skytternes drakt, en blanding av drakt og uniform, får et særlig markant preg ved de

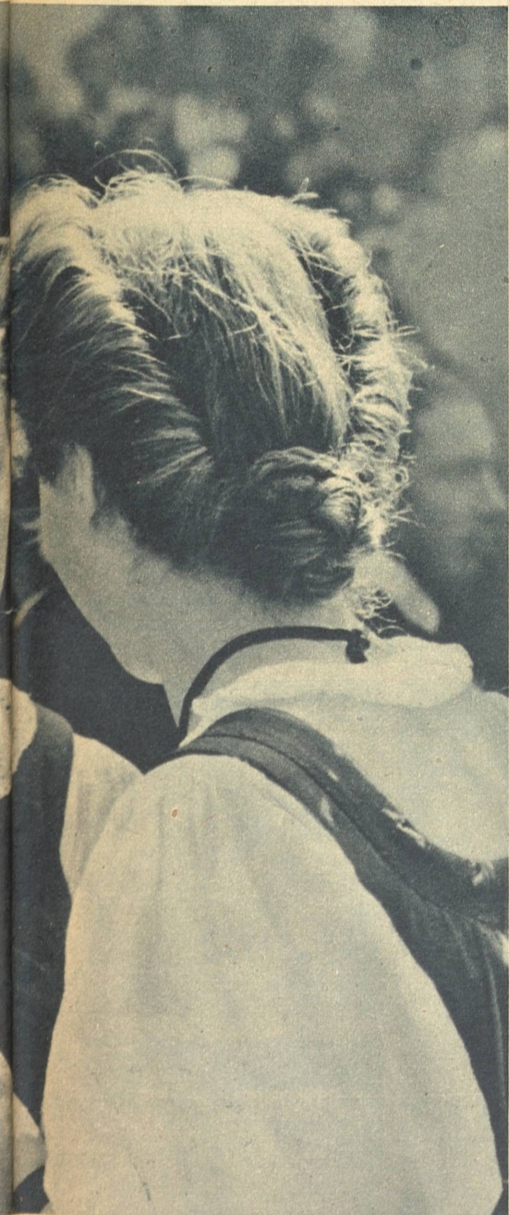
Kritisk interessert. Det unge Tirol ser på hvordan brødrene og fedrene marsjerer til skytestendene. Etter et decennium vil gutten selv begi seg til skyteskiven, med geværet omvendt over skulderen — etter tyroler skikk. Da er også den unge piken gifteferdig...

... gifteferdig, som sine større søstre, for hvem landsskytningen er opphissende nok. Vil han komme til å vinne en pris?..

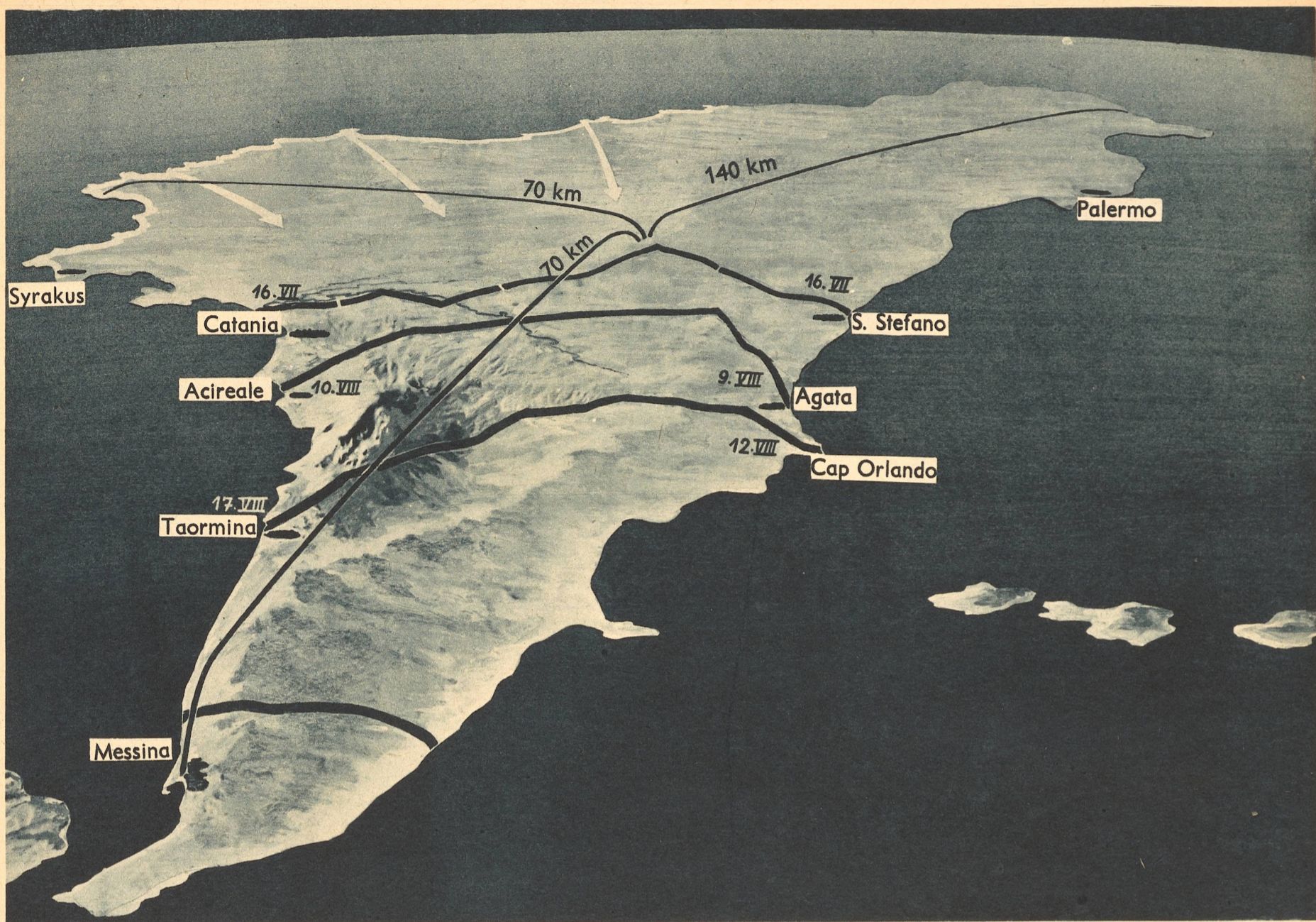

snart brede, snart lave, snart spisse og høye hattene. De passer til de tyrolske jege- res og fjellklatreres skarptskårne ansikter

„Standschütze“ 1943. På jakken bærer han infanteristormmedaljen og såredeme- daljen, som han ble tildelt på østfronten →

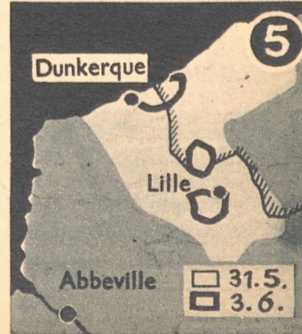
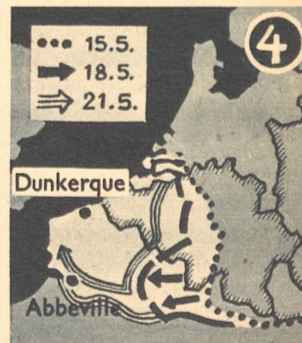
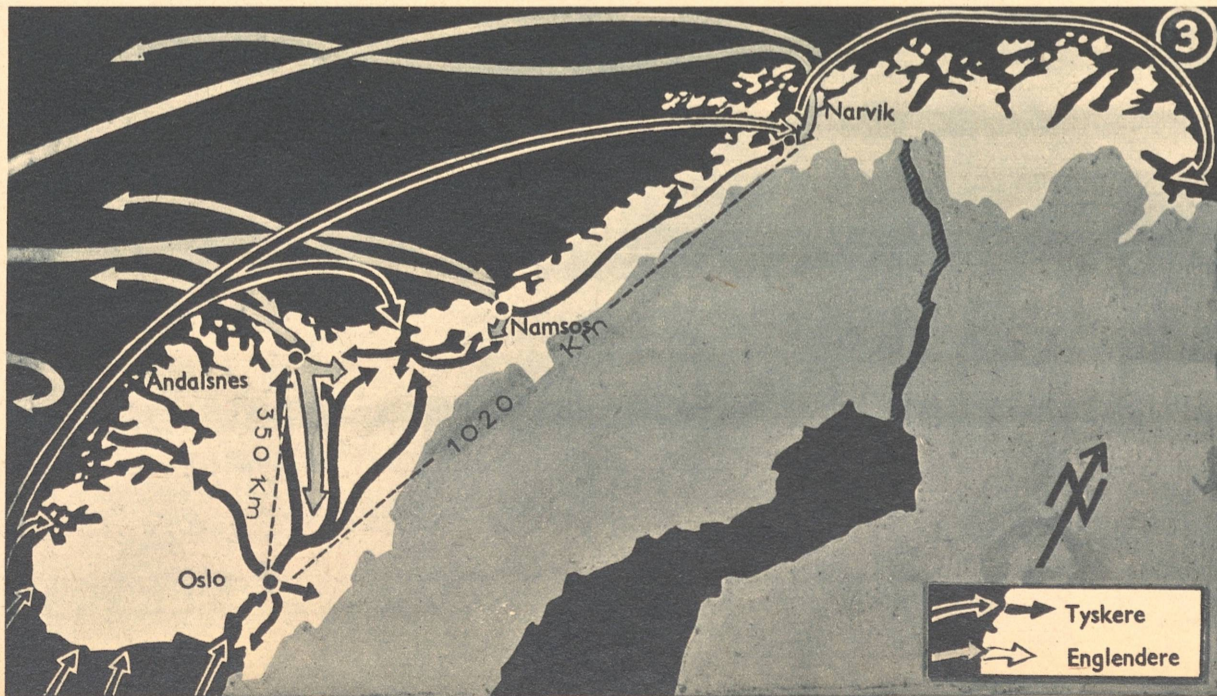
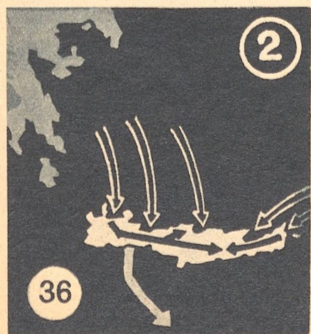
Sicilia i noen sammenlikninger

Two arméer briter og amerikaner gikk på Sicilia til angrep mot fire tyske divisjoner. Eisenhowers ordre lød: på kortest mulig tid avskjære tyskerne fra Messina, dvs. fra tilbakevegen til Kontinentet, og tilintetgjøre dem. Sicilia skulde bli et tysk „Dunkerque“. Hvordan var det no i virkeligheten?

Kampen om Sicilia, som britene og amerikanerne trengte 39 dager til, hadde i den avgjørende fase bare en tredjedel av øya (1) til skueplass. De enkelte faser i kampen om denne tredjedel av Sicilia viser ovenstående kart. Kreta (2) var tross mange kriser blitt erobret i løpet av tretten dager — fra 20. mai til 1. juni 1941. Den tyske

besettelse av Norge (3), et rom som er mer enn tolv ganger så stort som Sicilia, fullførtes fra 9. april til 1. juni 1940 — bortsett fra kampen om Narvik, som den 10. juni igjen var i tyske hender. Begge landingsoperasjonene er bevis for de tyske troppers og våpens slagkraft og for den overlegne tyske ledelse. „Dunkerque“ av 1940 var den grandiose slutt på et tilintetgjørelsesslag. Etter gjennombruddet av Grebbelinjen kapitulerte Nederland den 14. mai. Den 24. mai ble alle de fiendtlige styrker som enno befant seg i Artois og Flandern ødelagt. (4). Den 28. mai var ringen om restene av fire fiendtlige arméer fra Ostende over

Lille, Armentières til Gravelines sluttet. Den belgiske armé kapitulerte, mens den engelske ekspedisjonshær etter et enestående nederlag i tre gryteslag (5) forsøkte å redde sine rester fra Dunkerque. Den 4. juni kapitulerte Dunkerque med 88.000 fanger. 26 dager etter begynnelsen av felttoget i Frankrike var således britene feid vekk fra Kontinentet og hadde opplevd det „Dunkerque“, som Churchill medga hadde vært et kolossalt militært nederlag. Men fra Sicilia fant også den siste tyske grenader etter mer enn fem ukers heltemodig motstand i sluttet militær orden vegen tilbake til fastlandet. Om de fem faser i slaget på Sicilia beretter „Signal“.

→ Tyskere
→ Englendere

39 dager...

DE FEM FASER I SICILIA-FELTTOGET

Første fase i kampen

10. til 13. juli 1943

Natten til den 10. juli nærmet flere britisk-nordamerikanske skipsforband på bred front seg Sicilias øst- og sørøstkyst mellom Marsala, Cap Passero og Augusta. Snart satte det inn en hard kanonade fra tungt skipsartilleri, og samtidig begynte nordamerikanske tropper å gå iland på flere steder på sørkysten ved Licata og Gela og britiske divisjoner ved Syrakus og Cap Passero. Samtidig ble det sloppet ned fallskjermjegere og luftlandingstropper i rommet Ragusa—Comiso.

De anglo-amerikanske invasjonsarméers kamp mot Tysklands og Italias forpost har tatt sin begynnelse.

Mens tyske og italienske kystforsvarstropper stiller opp mot fienden, som landsetter, og straks vikler ham inn i forbitrede kamper, landsetter fienden nye tropper på flere steder på den vidstrakte kysten. Fiendens fallskjermjegere og luftlandingsenheter, som er landet i ryggen på de kjempende tropper, blir omringet, tilintetgjort eller sprengt, nesten før de har berørt jorden, av luftvåpenets og hærens alarmerenheter. Enno den 10. juli lykkes det massen av panserdivisjonen „Hermann Göring“, som er satt inn øst for streket ved Gela—Piazza—Armerina til angrep på Gela, sammen med deler av italienske divisjoner å trenge nordamerikanerne, som er landet ved Gela, sammen på en kyststripe og tvinge dem til å trekke seg tilbake til sjøen. På øyas sørøstlige del angriper en kampgruppe av den 15. pansergrenaderdivisjon Syrakus, forsterket med deler av panserdivisjonen „Hermann Göring“ og en italiensk divisjon. De fiendtlige fallskjermenheter, som er sloppet ned nordvest for Syrakus, blir sprengt.

Om natten og de følgende dager

setter fienden på flere steder av kysten på ny sterke troppekontingenter i land, deriblant panserenheter. Ved Marsala og utenfor Augusta blir britiske landingsforsøk avverget.

De følgende dager trekker de tyske og italienske tropper seg stadig kjempende tilbake til nordlig liggende, forberedte stillinger, for å komme unna det stadig forsterkede britiske og nordamerikanske trykk fra landingshodene og for å unngå ildhaglet fra de svære skipsenheter fra sjøsiden. Trass i sterk motstand fra englenderne blir Augusta og dens havn og halvøya Maddalena erobret tilbake av kampgrupper fra den 15. pansergrenaderdivisjon. Ved kampen om de vegene, som fører mot nord, gjennom trange fjelldaler, tilføyer de tyske og italienske tropper i elastisk kampføring fienden overordentlig store blodige tap. Klokke unnvikelsesbevegelser vekslers med lynsnart førte angrep, som atter og atter greidde å avskjære fiendtlige angrepsspisser og fortropper som var kommet igjennom linjen, fra massen og tilintetgjøre dem. Også her hevdet de tyske troppers panserbrytende våpen seg utmerket. Selv den ekstra svære amerikanske panservognen „Dreadnought“ kunde de ødelegge.

Luftvåpenet styrtet seg i nesten uavbrutte dag- og nattinnsatser med sterke kamp-, stupkamp-, jager- og ødeleggelsesforband over fiendtlige troppeansamlinger og marsjkolonner og angrep den fiendtlige landingsmanøver med ødeleggende virkning. Fra begynnelsen av landingsoperasjonene til den 13. juli senket alene det tyske luftvåpen 20 trottetransportskip, frakt- og handelsskip med tilsammen 107 500 brt., såvel som tallrike landingsbåter. 97 skip, 5 kryssere, 2 destroyere og et stort antall landingsbåter ble skadet av bomber. I luftkamper og ved luftvernforvar ble 83 fiendtlige fly tilintetgjort.

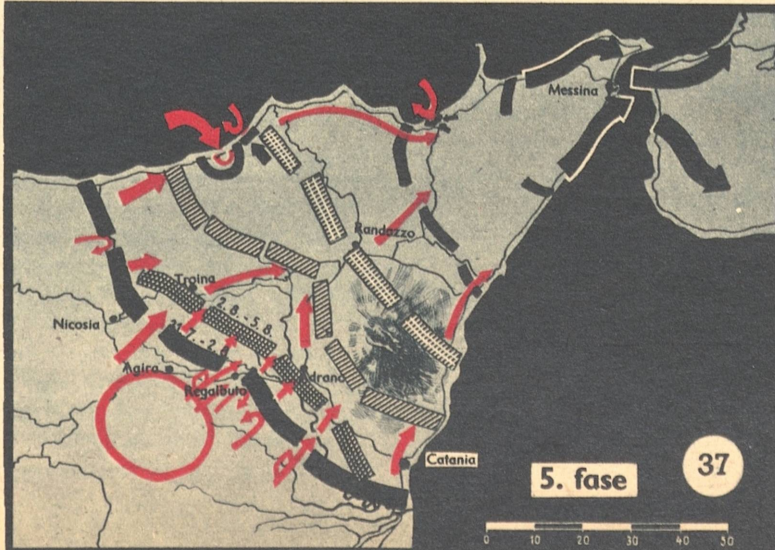
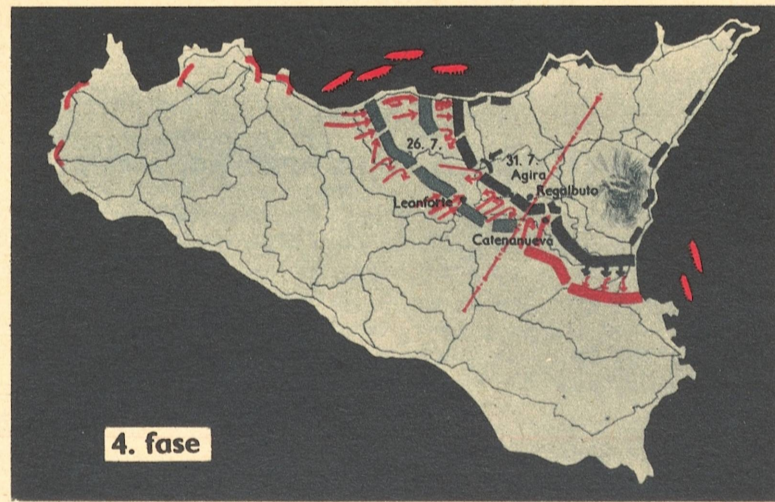
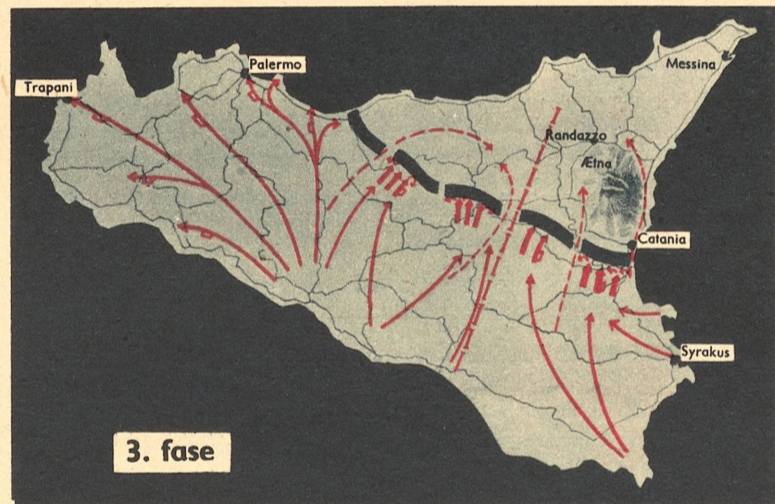
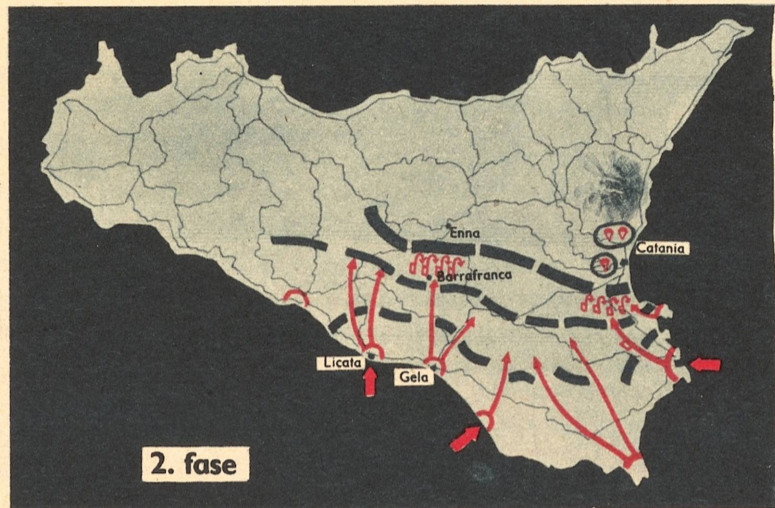
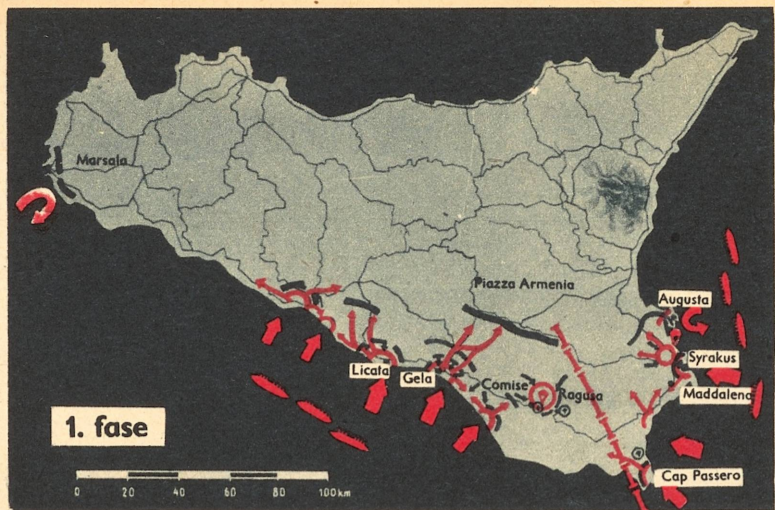
2. fase i kampen

14. til 17. juli 1943

I de no følgende kampdager forsøker fienden ved utpreget tyngdepunkt-dannelse på den ene side å skaffe seg en åpning til sletten ved Catania og på den annen side ved et gjennombrudd gjennom den tyske forsvarsfronts høyre fløy å vinne rommet om Enna, Sicilias midtpunkt. General Montgomery, som har overkommandoen over den engelske 8. armé i Sicilias sørøstlig del, forsterket for dette formål ved landing av nye troppekontingenter de engelske tropper, som var blitt stoppet sør for Catania i angrepet mot det sterke tyske forsvar, og forsøker ved konsentrert innsats av fallskjerm- og luftlandingsforband nordvest og sør for Catania å bryte de tyske troppers motstandskraft ved angrep i ryggen. I sjøområdene ved Augusta og Catania blir slagskip, hangarskip, kryssere og destroyere

trukket sammen, for med nesten uoppørlig kanonade fra svært skipsartilleri å holde de tyske tropper stangen.

Men selv denne menneskelige og materialmessige overmakt viser forsvarerne seg voksen i de følgende dager. Enno før de luftlandingstropper, som er satt i land nordvest og sør for Catania kommer til kamp, blir de omringet og spredt. Også de britiske storangrep, som no satte inn, og som bæres fram av sterke panser- og flystyrker, bryter sammen under de alvorligste tap etter harde og forbitrede kamper foran forsvarernes front, enno før de når sletten ved Catania. Panserdivisjonen „Hermann Göring“ tilintetgjør alene i løpet av få kampdager utenfor Catania 130 fiendtlige panservogner og skyter ned 15 fiendtlige fly.

Nedslag etter nedslag markerer fiendens linje. Bare med de hardeste tap kan han trenge fram mot det forbitrede tyske forsvår

De offensiver, som i den vestlige del er blitt foretatt av nordamerikanske tropper, lider samme skjebne. Også general Patton har fra landingshodene ved Licata og Gela ført fram nye reserver og stilt dem opp til angrep i rommet ved Barrafranca, for å erstatte de tap av mennesker og krigsmateriell han hadde lidt i kampene hittil. Hans mål var å nå byen Enna for å komme i besittelse av de trafikklårene som løp sammen der, og som var avgjørende for kampens videre forløp. Skjønt nordamerikanerne også her ved innsats av sterke panser- og flyforband, understøttet av konsentrert tungt artilleri, forsøker å drive sitt infanteriangrep framover, blir alle anstrengelser fruktesløse. Med store

blodige tap for fienden blir alle angrep stoppet — ofte allerede før de når hovedkamplinja — av forsvarernes tilintetgjørende forsvarsild.

Tyngdepunktet i luftvåpenets innsats, som virksomt understøttet kampene på landjorden, ligger også i denne fase av kampen overveiende i bekjempelsen av den fiendtlige skipstrafikk i farvannene om øya. I tiden fra 14. til 17. juli senket det tyske luftvåpen en destroyer, 28 trosskipskutt, tankskip, ammunisjonsskip, forsynings- og troppe-landingskip på tilsammen 94 000 brt. Fem kryssere, fem destroyere og 53 skip av forskjellig art ble skadet. 43 fiendtlige fly ble skutt ned.

å utfylle dem ved å sette inn friske reserver. Det antall angrepsdivisjoner, som ved planleggelsen av invasjonen på Sicilia var blitt anslått som nødvendig, er forlenget overskredet. General Alexander, som ledet operasjonene på Sicilia, så seg overfor forsvarernes så resultatfrikke og heroisk kjempende tropper tvunget til å kreve nye divisjoner i det allierte hovedkvarter og å føre dem over havet, som ble truet av det tyske luftvåpen. Nettopp her på havet lå britenes og nordamerikanernes svakeste punkt. Ved det tyske luftvåpens og marineenhetenes resultatfrike innsats vokste her fiendens vanskeligheter daglig.

Det tyske luftvåpen senket således i farvannene rundt Sicilia to store trosskipskutt på 14 500 brt. og et tankskip på 10 000 brt. og skadet en krysser og en destroyer samt 21 skip av middels tonnasje og utallige spesiallandingsbåter.

Et særlig dristig kup utførte seks tyske hurtigbåter, som natten til 20. juli

Men heller ikke i denne fase i kampen får fienden se sine strategiske planer virkeliggjort, og det koster ham uforholdsmessig store ofre av mennesker og krigsmateriell.

Overallt hvor fienden angriper, om det er i det midtre eller østre avsnitt på den sicilianske front, splintres hans panserforband av forsvarernes kraftige panserbrytende våpen. Når det her var lykket det fiendtlige artilleri å trenge fram over kampforpostenes felt til hovedkamplinja, ble også her tyske og italienske grenaderer urokkelig situasjonens herrer i kamp mann mot mann. Den taktikk som ble anvendt på Sicilia, gjør det på grunn av det kløftede terrenget og i elastisk kampføring mulig med et minimum av egne krefter å tilføye den angripende fiende et maksimum av tap. Under kampene fra 18. til 23. juli blir derfor også fienden tvunget til å legge inn stadig lengre pauser mellom sine angrep for på den ene side å omgruppere de sterkt medtatte forband, og på den annen side

i klart vær trengte inn i Syrakus' havn og senket to destroyere, som lå for anker, samt en damper på 3000 brt., og beskadiget et stort trosskipskutt på 8000 brt.

4. fase i kampen

24. til 31. juli 1943

Først den 30. juli trodde engelskmennene å være sterke nok til å gå til nye angrep. Under omgåelse av høyre fløy til panserdivisjon „Hermann Göring“, som sto sør og sørvest for Catania, forsøkte fienden å bryte gjennom med sterke angrep på Regalbuto — understøttet av panservogner og artilleri. Samtidig rykker en angreps-tropp til fram mot Catenanuova. Mens angrepet mot Regalbuto stopper opp i forsvarsilden fra alle våpenarter før stedet er nådd, tapes Catenanuova under de forbitrede kamper. Natten til 1. august blir hovedkamplinja på høydene nordøst for Catenanuova og Regalbuto trukket tilbake, og Regalbuto overlatt til fienden.

Med alle mulige midler forsøkte fienden under hensynsløs innsats av sine divisjoner å nå de mål, som ikke var blitt virkeliggjort i foregående ukers kamper. Han omgrupperer derfor sine styrker og forlegger tyngdepunktet i sine operasjoner til nordamerikanernes avsnitt, i håpet om at han der med særlig sterke støtkiler kan rukke forsvarernes motstandskraft, for å kunne bryte gjennom mot øst langsmed kystvegen. En annen tyngdepunktsguppe av sterke motoriserte og mekaniserte forband skal løpe overende de troppene som står ved Leonforte og derpå svinge nordover og forene seg med nordgruppen.

Mens nordamerikanerne til å begynne med bare føler seg fram med svake krefter på nordfronten, går de den 25. juli til storangrep langs kystvegen. Den der stående tyske pansergrenaderdivisjon oppfanger angrepet og trenger dem i plutselig motangrep tilbake. Da fienden dagen etter på ny går til angrep, er rommet tomt.

I de følgende kamper hevder igjen den bevegelige tyske kampføring seg. Hardnakket forsvar og rettidig unn-

3. fase i kampen

18. til 23. juli 1943

I den tredje fase i kampen på Sicilia feirer nordamerikanerne en billig triumf. De rykker inn i øyas vestlige og nordvestlige del, som de tyske tropper har rømmet, og besetter uten kamp byene Trapani og Palermo.

Stillingen på øyas østlige og nordøstlige del er helt annerledes. Igjen skal det dannes to tyngdepunkt under konsentrert innsats av hurtige og mekaniserte tropper. Nordamerikanerne setter seg til mål på to steder å omringe den 15. tyske pansergrenaderdivisjon og deler av italienske divisjoner, for derpå å erobre vegene som går mot nord og nordøst gjennom fjellet over Randazzo til Messina.

Det annet tyngdepunkt tilfaller britene. Den 8. engelske armé skal til tross for de nederlag, som den led i den annen fase i kampen, på ny forsøke å ta sletten ved Catania på bred front for på den annen side av Ætna, langs kystvegen som fører mot nord, å avskjære de tyske og italienske tropper retrettvegen til Messina.

Et billedokument. Planmessig som en manøver, når også de siste tyske Sicilia-kjempere med ferjer over Messina-stredet til fastland

vikelse veksler med lynrappe angrep. Mens det fiendtlige angrep langs kysten på grunn av de tyske troppers oppholdende kampmåte aldri kom riktig til full utfoldelse, traff nordamerikanernes annen støtkile i det midtre avsnitt på de tyske pansergrenaderers ubøye- lige motstandsvilje. Allerede stormangrepet på de tyske baktropper ved Leonforte krevde innsats av alle fiendtlige styrker. Til det videre stormangrep på Agira så fienden seg tvunget til på ny å omgruppere sine sterkt medtatte forband og fylle ut med reservetropper. Så gikk han til storangrep på Agira. Etter hard og vekslende kamp, som på begge sider gjorde det nødvendig å sette inn de siste reserver, brøt fiendens gjennombruddsforsøk på Agira og dermed virkeliggjørelsen av omringelsesplanene sammen.

5. fase i kampen

Mens fienden i de første augustdager bare føler seg fram med svake styrker i søravsnittet mot panserdivisjonen „Hermann Göring“ og i nordavsnittet mot den 29. pansergrenaderdivisjon, flytter tyngdepunktet i det fiendtlige angrep seg til det midtre avsnitt. Fiendens plan er ikke vanskelig å oppdage. Han forsøker å komme i besittelse av de vegene som på den ene side fører over Troina og på den annen side over Adrano til Randazzo—Messina. For å virkeliggjøre dette mål, trakk fienden massen av sine forband sammen i midt-avsnittet i rommet Nicosia—Agira—Regalbuto og stilte dem her opp til storoffensiv. Tyske og deler av italienske tropper sto no overfor den største belastningsprøve i denne kampen. Lykkes det dem å avverge også dette menneske- og materialmessig langt overlegne fiendtlige angrep og ved elastisk kampføring å vinne tid for å muliggjøre de egne forbands retrett, er forsvarernes oppgave utført. De tyske pansergrenaderer er seg sin historiske oppgave bevisst og venter med urokkelig forsvarskraft

Kampen på Sicilia, de 39 dagers kamp, er dermed avsluttet. I løpet av de fem ukers kamper har hærens tropper løst den oppgave som ledelsen stilte dem — å kjempe som fortropp og skaffe tid for masseoppmarsjen. Først krigshistorien vil vite å verdsette de heroiske kamper hvor det lyktes en liten, men fremragende tapper kampgruppe å svekke den langt overlegne motstander med mer enn en tredjedel av hans kampkraft.

På samme tid ødela det tyske luftvåpen ved tilintetgjørelse og beskadigelse livsviktig fiendtlig skipsrom. 61 transport- og handelsskip — for det meste lastet med mannskap og krigsmateriell — på ialt 290 100 brt. såvel som en krysser, syv destroyere, tre korvetter og tallrike mindre krigsfartøy ble senket. Videre ble 59 frakt- og transportskip på tilsammen 278 750 brt. så hardt skadet at de må anses som tapt. De utallige skipenheter, som ble skutt i brann og truffet av bomber av alle kalibrer er her ikke medregnet.

Uten eksempel er også prestasjonene til krigsmarinene, som nesten utelukkende med mindre fartøy i de første augustdager mestret tilbakeføringen av samtlige tyske og italienske tropper med våpen og krigsmateriell, nesten 10 000 kjøretøy, 17 000 t. ammunisjon, brennstoff og stykkgoods og mer enn 4000 sårede.

Denne kjempemessige militære og organisatoriske prestasjon overfor en mer enn firedobbelt så stor fiendtlig overmakt kunde bare fullføres av tropper, som til lands forhindret ethvert gjennombrudd og enhver omringing, ved den heltemodige innsats av en krigsmarine, som nesten utelukkende med små fartøy mestret trafikken til og fra øya og beskyttet flankene med lette sjøstridskrefter, og av et luftvåpen, som grep inn i kampene på landjorden med sterke kamp- og jagerflyformasjoner, tok opp luftkamper med fienden og tilføyde ham følelige tap ved tilintetgjørelse og beskadigelse av verdifullt skipsrom.

Ledelse og tropper har dermed utført en prestasjon, som vil gå inn i krigshistorien på samme måte som et seierrikt angrepsslag.

Det tyske luftvåpen var satt inn over det sicilianske rom med sterke kamp- og jagerforband og grep virksomt inn i kampene på landjorden. Også i denne fase av kampen lå tyngdepunktet i dets innsats i bekjempelsen av skipsmål i de sicilianske farvann og over de afrikanske forsyningshavner. Det tilintetgjør 3 store handelsskip på tilsammen 20 000 brt. såvel som et tankskip på 7000 brt. og skader 36 transport- og handelsskip, en krysser og 2 mindre krigsskip hardt. I luftkampene og av luftvernet ble det skutt ned 64 fiendtlige fly.

Den tyske krigsmarinens hurtige småbåter torpederer en krysser og senker en fiendtlig ubåt. Skipsluftvern skyter ned 7 fiendtlige fly.

1. til 17. august 1943

på det fiendtlige storangrep, møter det og tvinger fienden til stadig nye omgrupperinger av sine styrker.

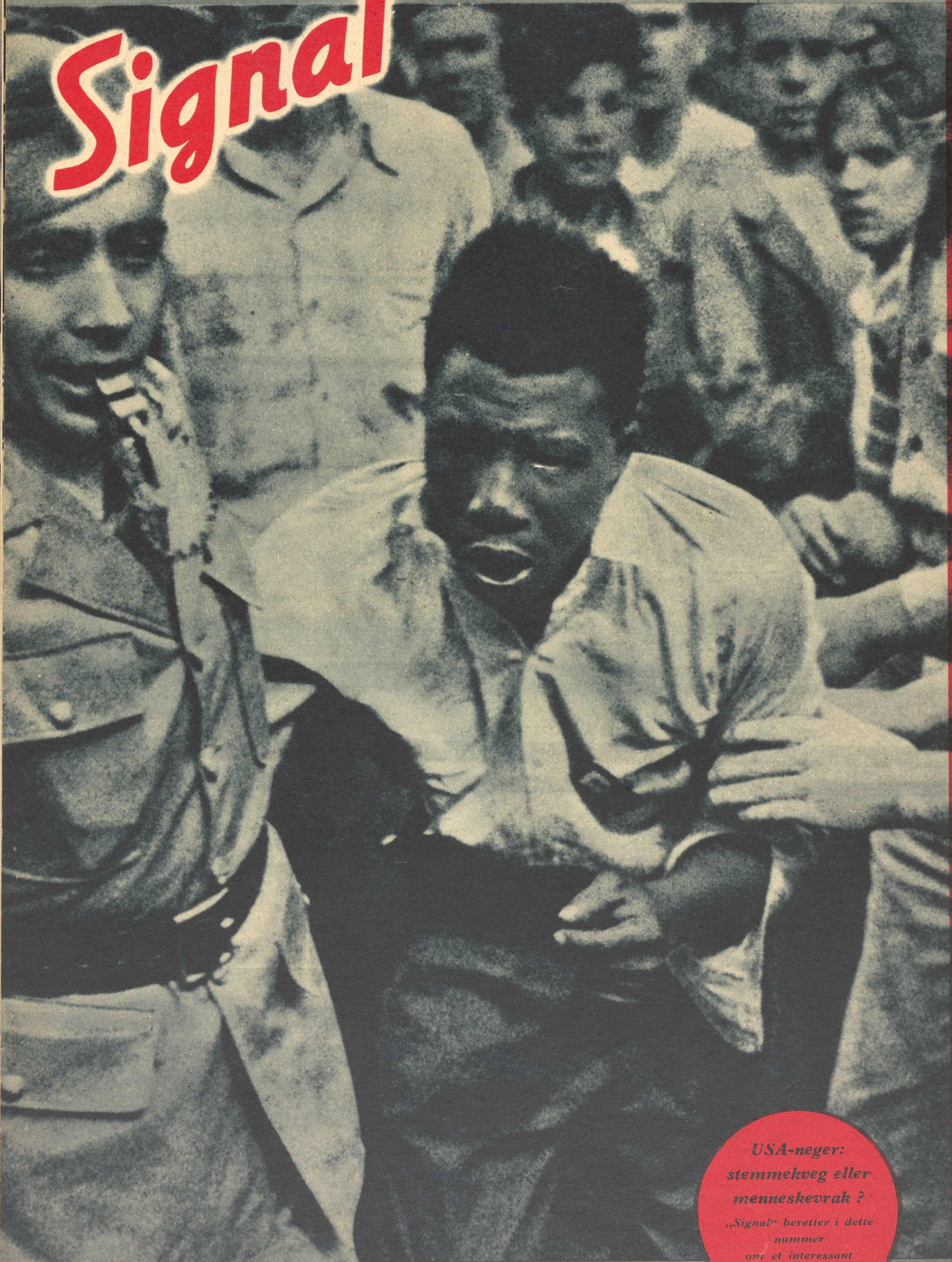
Imellomtiden rykker de tyske og italienske tropper i overensstemmelse med sine ordrer tilbake mot nordøst. Fienden, som rykker etter, kommer ut i brede og tettmaskete minefelt, som koster ham verdifull tid. Fiendtlige forsøk på å oppholde de tyske og italienske forbands retrett ved landing av tropper bak dem, blir møtt med motangrep, fienden som er landet, blir innesluttet, tilintetgjort eller trengt tilbake til havet.

Uhindret av fienden kan overføringen av troppene til det italienske fastland gjennomføres. Takket være de tyske baktroppers fremragende tapperhet, som sperret retretthavnene mot angrep fra den mer enn tyve ganger så sterke motstander, ble det mulig å føre alle de forband som var satt inn på Sicilia, innbefattet deres tunge våpen, panservogner, kanoner, biler og apparater, over streket ved Messina til fastlandet.

MOUSON LAVENDEL
WHEN

Rosodont
BERGMANN'S TANNKREM I FAST FORM
**TYSK KVALITETSVARE
PAKKET I
TYSK VERKSTOFF**
A. H. A. BERGMANN, WALDHEIM (S.A.)
AHAB

Signal

**USA-neger:
stemmekveg eller
menneskeorak ?**

„Signal“ beretter i dette
nummer
om et interessant
USA-problem